

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž-Us 161/2017-7

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A
I
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ane Garačić kao predsjednice vijeća te Damira Kosa i Perice Rosandića kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Martine Setnik kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog I. B.₁ i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 337. st. 4. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11. - dalje u tekstu: KZ/97.) i dr., odlučujući o žalbama Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje u tekstu: USKOK), optuženog I. B.₁, optuženog I. M., optuženog M. K., optuženog Ž. G. i optuženog Z. S., podnesenima protiv presude Županijskog suda u Osijeku od 24. ožujka 2017. godine, broj K-Us-19/2015, u sjednici održanoj 10. ožujka 2020. godine, u prisutnosti u javnom dijelu sjednice branitelja optuženog Ivice Batinića, odvjetnika D. M., branitelja optuženog I. M., odvjetnika Z. D., optuženog M. K., branitelja optuženog M. K., odvjetnika B. Š., optuženog I. R., branitelja optuženog I. R., odvjetnika V. M., branitelja optuženog Ž. G., odvjetnika Z. M. te branitelja optuženog Z. S., odvjetnika K. V.,

presudio je i riješio je:

I/ Djelomičnim prihvatanjem žalbi optuženog I. B.₁ i optuženog I. M. te prihvatanjem žalbe optuženog Ž. G., ukida se pobijana presuda u odnosu na optuženog I. B.₁, optuženog I. M. i optuženog Ž. G. i kaznena djela opisana u točki 1) izreke osuđujućeg dijela te se u tom dijelu predmet upućuje prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Uslijed ove odluke, žalba USKOK-a u tom dijelu je bespredmetna.

II/ Povodom žalbi USKOK-a, optuženog I. B.₁ i optuženog I. M., a po službenoj dužnosti preinačuje se pobijana presuda u odnosu na optuženog I. B.₁ te optuženog I. M. i kaznena djela opisana u točki 3) izreke osuđujućeg dijela na način da se, na temelju čl. 452. toč. 6. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13.,

145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. – dalje u tekstu: ZKP/08.), protiv optuženog I. B.₁ (s osobnim podacima kao u pobijanoj presudi) i optuženog I. M. (s osobnim podacima kao u pobijanoj presudi)

ODBIJA OPTUŽBA

da bi u vremenu od sredine travnja 2010. do početka rujna 2010. u S. i S. B., nakon što je optuženi I. M. doznao kako je Ž. G. preprodao zemljište stečeno u Z. m. g. S. na način opisan u točki 1) optužnice, u cilju da se okoriste, optuženi I. M. zatražio od optuženog I. B.₁ kao načelnika Općine S. da stupi u kontakt s Ž. G. i zatraži da ovaj ispoštuje raniji dogovor i preda im dio novca dobivenog preprodajom zemljišta, na što je optuženi I. B.₁ i pristao te sam ili zajedno s optuženim I. M. u više navrata tražio od Ž. G. da postupi po dogovoru i preda im dogovorenu svotu novca, te ga u tom cilju učestalo telefonski nazivali i sastajali se s njim u različitim ugostiteljskim objektima na području S. B.,

dakle, optuženi I. B.₁, kao službena osoba, nakon obavljanja službene radnje koju ne bi smio obaviti, a u svezi s njom zahtijevao dar, a optuženi I. M. s namjerom potaknuo službenu osobu da nakon obavljanja službene radnje koju ne bi smjela obaviti, a u vezi s njom zahtijeva dar,

čime da bi počinili kaznena djela protiv službene dužnosti i to optuženi I. B.₁ primanjem mita iz čl. 293. st. 3. KZ/11., a optuženi I. M. poticanjem na primanje mita iz čl. 293. st. 3. u vezi s čl. 37. KZ/11.

Na temelju čl. 149. st. 1. ZKP/08. troškovi kaznenog postupka iz čl. 145. st. 2. toč. 1. do 5. ZKP/08. te nužni izdaci optuženog I. B.₁ i optuženog I. M. te nužni izdaci i nagrada njihovih branitelja u ovom dijelu padaju na teret proračunskih sredstava.

Uslijed ove odluke, žalbe USKOK-a, optuženog I. B.₁ i optuženog I. M. u ovom su dijelu bespredmetne.

III/ Djelomičnim prihvaćanjem žalbe optuženog Z. S., a povodom te žalbe po službenoj dužnosti i u odnosu na optuženog I. B.₁ te optuženog I. M., preinačuje se pobijana presuda u pravnoj oznaci djela na način da se izriče da su optuženi I. B.₁, optuženi I. M. i optuženi Z. S. postupanjima činjenično opisanima u točki 2) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude počinili kaznena djela protiv službene dužnosti, i to optuženi I. B.₁ zlouporabom položaja i ovlasti iz čl. 337. st. 1. KZ/97., optuženi I. M. pomaganjem u zlouporabi položaja i ovlasti iz čl. 337. st. 1. u svezi s čl. 38. KZ/97., a optuženi Z. S. poticanjem na zlouporabu položaja i ovlasti iz čl. 337. st. 1. u svezi s čl. 37. KZ/97.

IV/ Uslijed odluka pod I/, II/ i III/ te djelomičnim prihvaćanjem žalbi optuženog I. B.₁, optuženog I. M., optuženog M. K. i optuženog Z. S., preinačuje se pobijana presuda u odluci o kaznenoj sankciji na način da se:

- optuženi I. B.₁ za kazneno djelo iz čl. 337. st. 1. KZ/97., opisano pod točkom 2) izreke osuđujućeg dijela, na temelju čl. 337. st. 1. KZ/97., osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) mjeseci, a na temelju čl. 67. KZ/97. prema tom se optuženiku primjenjuje uvjetna

osuda na način da se izrečena kazna zatvora neće izvršiti ako u roku od 1 (jedne) godine od pravomoćnosti presude ne počini novo kazneno djelo.

- optuženi I. M. za kazneno djelo iz čl. 337. st. 1. u svezi s čl. 38. KZ/97., opisano pod točkom 2) izreke osuđujućeg dijela, na temelju čl. 337. st. 1. KZ/97., osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) mjeseci, a na temelju čl. 67. KZ/97. prema tom se optuženiku primjenjuje uvjetna osuda na način da se izrečena kazna zatvora neće izvršiti ako u roku od 1 (jedne) godine od pravomoćnosti presude ne počini novo kazneno djelo.

- optuženom M. K. za kazneno djelo iz čl. 291. st. 2. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18. i 126/19. - dalje u tekstu: KZ/11.), opisano u točki 1) izreke osuđujućeg dijela, prihvaća po prvostupanjskom sudu utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, a na temelju čl. 56. KZ/11. izriče mu se uvjetna osuda na način da se izrečena kazna zatvora neće izvršiti ako taj optuženik u vremenu provjeravanja od 2 (dvije) godine ne počini novo kazneno djelo i ako u roku od 1 (jedne) godine od pravomoćnosti presude ispuni posebnu obvezu popravljivanja štete iz čl. 62. st. 1. toč. 1. KZ/11. na način da Republici Hrvatskoj u roku od 1 (jedne) godine od pravomoćnosti presude isplati novčani iznos od 67.549,55 kuna.

Na temelju čl. 58. st. 5. KZ/11. sud može opozvati uvjetnu osudu i odrediti izvršenje kazne zatvora ako optuženi M. K. u roku koji mu je određen ne izvrši u potpunosti ili u većoj mjeri posebnu obvezu iz čl. 62. KZ/11. koja mu je naložena.

- optuženi Z. S. za kazneno djelo iz čl. 337. st. 1. u svezi s čl. 37. KZ/97., opisano pod točkom 2) izreke osuđujućeg dijela, na temelju čl. 337. st. 1. KZ/97., osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) mjeseci, a na temelju čl. 67. KZ/97. prema tom se optuženiku primjenjuje uvjetna osuda na način da se izrečena kazna zatvora neće izvršiti ako u roku od 1 (jedne) godine od pravomoćnosti presude ne počini novo kazneno djelo.

U slučaju opoziva uvjetne osude optuženicima će se u kazne zatvora na koje su osuđeni uračunati vrijeme provedeno u istražnom zatvoru, i to na temelju čl. 63. KZ/97. optuženom I. B.₁ i optuženom Z. S. od 8. srpnja 2011. do 2. rujna 2011. godine, a optuženom I. M. od 8. srpnja 2011. do 2. rujna 2011. godine te od 31. ožujka 2014. do 16. lipnja 2015. godine, a optuženom M. K. na temelju čl. 54. KZ/11. od 8. srpnja 2011. do 2. rujna 2011. godine.

V/ Žalbe USKOK-a, optuženog I. B.₁, optuženog I. M., optuženog M. K. i optuženog Z. S. u ostalom dijelu odbijaju se kao neosnovane te se u ostalom pobijanom, a neukinutom i nepreinačenom dijelu potvrđuje pobijana presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom optuženici I. B.₁, I. M., M. K., Ž. G. i Z. S. proglašeni su krivima zbog kaznenih djela protiv službene dužnosti, i to kako slijedi: optuženi I. B.₁ zbog dva kaznena djela zlorporabe položaja i ovlasti iz čl. 291. st. 1. KZ/11., opisana pod točkama 1) i 2) izreke i kaznenog djela primanja mita iz čl. 293. st. 3. KZ/11., opisanog pod točkom 3) izreke; optuženi I. M. zbog dva kaznena djela pomaganja u zlorporabi položaja i ovlasti iz čl. 291. st. 1. u svezi čl. 38. KZ/11., opisana pod točkama 1) i 2) izreke i kaznenog djela

poticanja na primanje mita iz čl. 293. st. 3. u svezi čl. 37. KZ/11., opisanog pod točkom 3) izreke; optuženi M. K. zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz čl. 291. st. 2. u svezi st. 1. KZ/11., opisanog pod točkom 1) izreke; optuženi Ž. G. zbog kaznenog djela poticanja na zlouporabu položaja i ovlasti iz čl. 291. st. 1. u svezi čl. 37. KZ/11., opisanog pod točkom 1) izreke te optuženi Z. S. zbog kaznenog djela poticanja na zlouporabu položaja i ovlasti iz čl. 291. st. 1. u svezi čl. 37. KZ/11., opisanog pod točkom 2) izreke.

Optuženom I. B.₁ je za kazneno djelo iz točke 1) na temelju čl. 291. st. 1. KZ/11. utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 godine i 6 mjeseci, za kazneno djelo iz točke 2) na temelju čl. 291. st. 1. KZ/11. utvrđena je kazna zatvora u trajanju od 1 godine, a za kazneno djelo iz točke 3) na temelju čl. 293. st. 3. KZ/11. utvrđena je kazna zatvora u trajanju od 1 godine, te je na temelju čl. 51. st. 2. KZ/11. osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 3 godine i 2 mjeseca.

Optuženom I. M. je za kazneno djelo iz točke 1) na temelju čl. 291. st. 1. KZ/11. utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 godine, za kazneno djelo iz točke 2) na temelju čl. 291. st. 1. KZ/11. utvrđena je kazna zatvora u trajanju od 9 mjeseci, a za kazneno djelo iz točke 3) na temelju čl. 293. st. 3. KZ/11. utvrđena je kazna zatvora u trajanju od 6 mjeseci, te je na temelju čl. 51. st. 2. KZ/11. osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 godine.

Optuženi M. K. je za kazneno djelo iz točke 1) na temelju čl. 291. st. 2. KZ/11. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 godine.

Optuženi Ž. G. je za kazneno djelo iz točke 1) na temelju čl. 291. st. 1. KZ/11. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 godine.

Optuženi Z. S. je za kazneno djelo iz točke 2) na temelju čl. 291. st. 1. KZ/11. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 9 mjeseci.

Optuženicima M. K., Ž. G. i Z. S. su kazne zatvora na koje su osuđeni, na temelju čl. 55. st. 2. KZ/11., zamijenjene radom za opće dobro na način da im je jedan dnevni iznos zamijenjen s 2 sata rada.

Optuženom M. K. je, na temelju čl. 55. st. 3. u svezi s čl. 62. st. 1. toč. 1. KZ/11., određena i posebna obveza da popravi štetu pričinjenu kaznenim djelom, a na temelju čl. 158. st. 1. i 2. ZKP/08. određeno je da je na ime naknade štete dužan Republici Hrvatskoj isplatiti novčani iznos od 67.549,55 kuna, dok je Republika Hrvatska s ostatkom imovinskopravnog zahtjeva upućena u parnicu, a Općina S. je s imovinskopravnim zahtjevom u cijelosti upućena u parnicu. (Pravilno bi bilo: "Na temelju čl. 62. st. 1. toč. 1. KZ/11. u vezi čl. 158. ZKP/08. optuženom M. K. izriče se posebna obveza - popravka štete počinjene kaznenim djelom na način da je taj optuženik dužan Republici Hrvatskoj u roku od 1 (jedne) godine od pravomoćnosti presude isplatiti novčani iznos od 67.549,55 kuna, dok se Republika Hrvatska s ostatkom imovinskopravnog zahtjeva upućuje na građansku parnicu te se Općina S. u pogledu imovinskopravnog zahtjeva upućuje na građansku parnicu. Na temelju čl. 58. st. 5. KZ/11. sud može opozvati uvjetnu osudu i odrediti izvršenje kazne zatvora ako optuženik u roku koji mu je određen ne izvrši u potpunosti ili u većoj mjeri posebnu obvezu iz čl. 62. KZ/11. koja mu je naložena.")

Na temelju čl. 54. KZ/11. optuženicima je u kazne zatvora na koje su osuđeni uračunato vrijeme provedeno u istražnom zatvoru, i to optuženom I. B.₁ od 8. srpnja 2011. godine do 2. rujna 2011. godine, optuženom I. M. od 8. srpnja 2011. godine do 2. rujna 2011. godine te od 31. ožujka 2014. godine do 16. lipnja 2015. godine te optuženom M. K., optuženom Z. S. i optuženom Ž. G. od 8. srpnja 2011. godine do 21. rujna 2011. godine.

Istom presudom optuženi I. R. je, na temelju čl. 453. toč. 3. ZKP/08., oslobođen od optužbe za kazneno djelo protiv službene dužnosti – poticanjem na zlouporabu položaja i ovlasti iz čl. 337. st. 4. u svezi čl. 37. KZ/97.

Na temelju čl. 148. st. 1. u svezi čl. 145. st. 2. toč. 1. i 6. ZKP/08. optuženici I. B.₁, I. M., M. K. i Ž. G. dužni su solidarno na ime troškova kaznenog postupka platiti iznos od 174.104,00 kuna za obavljena građevinska vještačenja, a optuženi Z. S. je obvezan platiti iznos od 762,00 kune te svaki od ovih optuženika iznos od po 1.000,00 kuna na ime paušalne svote sudu, dok na temelju čl. 149. st. 1. ZKP/08. u odnosu na optuženog I. R. troškovi kaznenog postupka padaju na teret proračunskih sredstava suda.

Protiv ove presude žalbe su podnijeli USKOK, optuženi I. B.₁, optuženi I. M., optuženi M. K., optuženi Ž. G. i optuženi Z. S.

USKOK se žali zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 7. i 11. ZKP/08. te čl. 468. st. 3. ZKP/08., povrede kaznenog zakona iz čl. 469. toč. 4. ZKP/08., pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz čl. 470. st. 2. i 3. ZKP/08. i zbog odluke o kazni iz čl. 471. st. 1. ZKP/08., s prijedlogom da se pobijana presuda u osuđujućem dijelu u odnosu na kaznena djela opisana pod točkom 1) izreke te u odnosu na oslobađajući dio ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku, a podredno da se optuženicima I. B.₁, I. M., M. K., Ž. G. i Z. S. izreknu strože zatvorske kazne u duljem trajanju i bez zamjene radom za opće dobro.

Optuženi I. B.₁ u žalbi podnesenoj po branitelju D. M., odvjetniku iz O. žali se zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 9., 10. i 11. ZKP/08., povrede kaznenog zakona iz čl. 469. toč. 1. ZKP/08., pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja te zbog odluke o kazni. Predlaže da se pobijana presuda preinači u odnosu na kaznena djela opisana pod točkama 1), 2) i 3) izreke i oslobodi ga se od optužbe ili da se pobijana presuda ukine u cijelosti i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Optuženi I. M. u žalbi podnesenoj po branitelju Z. D., odvjetniku iz O. žali se zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o kazni i odluke o troškovima kaznenog postupka. Predlaže da se pobijana presuda preinači i oslobodi ga se od optužbe za sva kaznena djela za koja je osuđen ili da se ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Optuženi M. K. u žalbi podnesenoj po branitelju B. Š., odvjetniku iz Z. kao žalbene osnove ističe bitnu povredu odredaba kaznenog postupka, povredu kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, odluku o kazni i odluku o troškovima kaznenog postupka. Predlaže da se pobijana presuda preinači i oslobodi ga se od optužbe, a podredno da se ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku. U žalbi podnesenoj po branitelju M. D., odvjetniku iz O. optuženi M. K. kao žalbene osnove

navodi povredu kaznenog zakona i pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, a predloženo je pobijanu presudu preinačiti i osloboditi ga od optužbe, podredno ukinuti i predmet uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku. Budući da se ove dvije žalbe međusobno sadržajno podudaraju i nadopunjavaju, bit će razmotrene kao jedinstvena žalba optuženog M. K.

Optuženi Ž. G. u žalbi podnesenoj po branitelju Z. M., odvjetniku iz S. B. žali se zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 9. i 11. ZKP/08. te čl. 468. st. 3. ZKP/08. i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Predlaže da se pobijana presuda preinači i oslobodi ga se od optužbe, a podredno da se ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Optuženi Z. S. u žalbi podnesenoj po branitelju K. V., odvjetniku iz Z. žali se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, a predlaže da se pobijana presuda preinači i oslobodi ga se od optužbe, odnosno da se ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Optuženi I. R. je po branitelju V. M., odvjetniku iz Z. podnio odgovor na žalbu USKOK-a u kojem je predložio da se ta žalba u odnosu na njega odbije kao neosnovana i potvrdi prvostupanjka presuda.

Svi optuženici su u podnesenim žalbama, a optuženi I. R. u odgovoru na žalbu, zatražili obavijest o sjednici vijeća drugostupanjskog suda.

Spis predmeta je, sukladno čl. 474. st. 1. ZKP/08., dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

O sjednici drugostupanjskog vijeća obaviješteni su državni odvjetnik te optuženici i njihovi branitelji koji su to zahtijevali. Sjednici su pristupili branitelj optuženog I. B.₁, odvjetnik D. M., branitelj optuženog I. M., odvjetnik Z. D., optuženi M. K. uz branitelja, odvjetnika B. Š., optuženi I. R. uz branitelja, odvjetnika V. M., branitelj optuženog Ž. G., odvjetnik Z. M. te branitelj optuženog Z. S., odvjetnik Krešimir V. Sjednici vijeća nisu pristupili državni odvjetnik te optuženici I. B.₁, I. M., Ž. G. i Z. S., koji su o održavanju sjednice uredno obaviješteni, pa je sjednica vijeća održana u njihovoj odsutnosti u smislu čl. 475. st. 5. ZKP/08. Na sjednici drugostupanjskog vijeća nazočni optuženici i njihovi branitelji izjavili su da ostaju kod podnesenih žalbi, a optuženi I. R. i njegov branitelj, odvjetnik V. M. kod odgovora na žalbu USKOK-a te su iznijeli njihov sadržaj, ostavši kod svojih prijedloga iz žalbi odnosno iz odgovora na žalbu.

Žalba USKOK-a je djelomično bespredmetna, a djelomično neosnovana. Žalbe optuženog I. B.₁ i optuženog I. M. djelomično su osnovane, djelomično bespredmetne, a djelomično neosnovane. Žalbe optuženog M. K. i optuženog Z. S. djelomično su osnovane, a djelomično neosnovane, dok je žalba optuženog Ž. G. osnovana.

U odnosu na točku 1) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude i optuženike I. B.₁, I. M. i Ž. G.

Žaleći se zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 9. i 10. ZKP/08., optuženi I. B.₁ ističe da su žalbe protiv prve, sada ukinute, prvostupanjske presude uložili optuženici, no ne i USKOK, tako da su u ponovljenom postupku morale biti primijenjene odredbe čl. 489. st. 1. i 4. ZKP/08. Premda USKOK nije mijenjao činjenični opis ove inkriminacije, to je učinio sam prvostupanjski sud u pobijanoj presudi, i to tako što je u taj opis unio nove činjenice, tj. novi oblik počinjenja kaznenog djela i to takav od kojeg se ovaj optuženik uopće nije branio tijekom postupka jer za radnje sada sadržane u točki 1. prvostupanjske presude za koje je proglašen krivim niti nije bio optužen. Taj dodatak prvostupanjskog suda glasi:

"... kao valjana prihvaćena ponuda V-opt. Ž. G. iako je ista bila nepotpuna jer u sebi nije sadržavala ponuđenu cijenu metra kvadratnog zemljišta i kao takva nije smjela biti prihvaćena, I-opt. I. B.₁ kao načelnik općine na sjednici Općinskog poglavarstva predložio je istom donošenje prijedloga odluke o prihvaćanju ponude V-opt. Ž. G. kao jedine i najpovoljnije za predmetnu parcelu neistinito predočavajući da je ponuda navedene tvrtke iznosila 5,10 eura po metru kvadratnom, koju, po prihvaćanju od strane Općinskog poglavarstva član kojega je i II-opt. I. M. koji je znajući to sudjelovao u donošenju iste, na sjednici 29. svibnja 2008. godine kao jedinu a time i najpovoljniju prihvaća i Općinsko vijeće i ovlašćuje I-opt. I. B.₁ za potpisivanje ugovora, te je isti dana 03. lipnja 2008. godine i zaključio ugovor o prodaji predmetnog zemljišta sa V-opt. Ž. G. za iznos od 138.255,90 eura."

Ovaj žalitelj smatra da taj dodatak predstavlja školski primjer kršenja zabrane reformacije in peius jer, ne samo da unosi potpuno novu inkriminaciju u opis kaznenog djela, već unosi takvu inkriminaciju bez koje nema nikakvog kaznenog djela, a istovremeno je došlo do očiglednog prekoračenja optužnice i ostvarenja i bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 9. ZKP/08.

U suštini isto u svojim žalbama tvrde i optuženici I. M. te Ž. G.

Tako optuženi I. M., žaleći se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 9. ZKP/08., ističe da je prvostupanjski sud iz činjeničnog opisa izostavio okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela za koje je terećen, a istodobno dodao posve nove činjenice koje nisu bile sastavni dio ranijeg činjeničnog opisa optužnice niti predmetom dokazivanja u tijeku postupka.

Optuženi Ž. G. u svojoj žalbi tvrdi da je prvostupanjski sud svojom intervencijom izmijenio radnju izvršenja kaznenog djela opisanu u optužnici USKOK-a u tolikoj mjeri da je povrijedio njezin identitet. Osim što je time ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 9. ZKP/08., prvostupanjski sud mu je prilagođavanjem optužnice onemogućio djelotvornu obranu jer on svoju obranu nije usmjerio objašnjavanju je li njegova ponuda sadrži cijenu ili ne, čime je ostvarena i bitna postupovna povreda iz čl. 468. st. 3. ZKP/08.

Prihvaćanjem u cijelosti argumentacije iznesene u žalbama optuženika I. B.₁, I. M. i Ž. G., ovaj drugostupanjski sud je stanovišta da su opisanim postupanjem u odnosu na navedene optuženike i inkriminacije koje se odnose na njih, a koje su opisane u točki 1) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude, ostvarene bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz

čl. 468. st. 1. toč. 9. i 10. ZKP/08., zbog kojih je tu presudu u tom dijelu trebalo ukinuti i predmet uputiti prvostupajskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Usljed ove odluke, preostali žalbeni navodi optuženika B., M. i G., kao i žalba USKOK-a u ovom dijelu postali su bespredmetni.

U ponovljenom postupku prvostupajski sud će prije svega otkloniti prethodno istaknute bitne postupovne povrede na koje mu je ukazano u ovoj drugostupajskoj odluci, pri čemu će za osnovu optuženja u odnosu na ovo kazneno djelo uzeti izvornu optužnicu USKOK-a, dakle poći će od onog činjeničnog opisa inkriminacije kakav je sadržan u izvornoj optužnici USKOK-a, s kojim činjeničnim opisom je vijeće po zaključenju rasprave „ušlo“ u postupak vijećanja i glasovanja pri donošenju pobijane presude. Nakon što provede sve do sada izvedene dokaze, a po potrebi i druge, a vodeći pri tome računa o obrazloženju ove presude u odnosu na optuženog R., ako to bude smatrao nužnim za ispravno presuđenje, pažljivo i savjesno analizirat će svaki dokaz posebno, obrane optuženika te zatim sve dokaze u njihovoj ukupnosti povezujući ih s obranama optuženika, nakon čega će donijeti novu, na zakonu osnovanu odluku, koju će valjano i potpuno obrazložiti.

Utvrđi li prvostupajski sud postojanje kaznene odgovornosti optuženika prema činjeničnom opisu iz izvorne (i od strane ovlaštenog tužitelja u tom dijelu neizmijenjene) optužnice, koji je bio temelj donošenja ranije ukinute prvostupajske presude, s više pažnje naznačit će u čemu su točno bile sadržane radnje optuženog I. M. kao pomagača, tj. kojim je konkretnim radnjama on pomogao optuženom I. B.₁ u počinjenju njegovog kaznenog djela (naravno, ukoliko utvrdi da je ono počinjeno). Naime, a kao što je to već bilo navedeno u ranijoj ukidnoj odluci ovoga suda, potrebno je utvrditi i obrazložiti radi li se o davanju savjeta ili uputa kako da se poćini kazneno djelo ili o stavljanju počinitelju na raspolaganje sredstava za izvršenje djela ili o uklanjanju prepreka za izvršenje djela ili o unaprijed obećanom prikrivanju kaznenog djela, počinitelja, sredstava kojima je kazneno djelo poćinjeno ili o uklanjanju tragova djela ili predmeta pribavljenih kaznenim djelom ili o nekom drugom obliku postupanja kojim se olakšava poćinjenje kaznenog djela počinitelja, a sve u kontekstu donošenja inkriminiranih odluka. Pri tome, primjenjujući odredbu čl. 487. st. 4. ZKP/08. valja istaknuti da je u pravu optuženi I. M. kada tvrdi da iz provedenih dokaza za sada nije jasno vidljivo u čemu bi se sastojala njegova stvarna pomagačka aktivnost tj. za što je konkretno osuđen. Kao što je već navedeno u ranijoj ukidnoj odluci ovoga suda, o tome se ne može zaključivati na temelju okolnosti čestog zajedničkog odlaženja optuženog M. u Z. s optuženim B. u vezi rješavanja pitanja Z. m. g. O. S. te tvrdnje pojedinih svjedoka (B., D., S., Š., Č. i N.) da je optuženi M. zajedno s optuženim B. „isključivo odlučivao“ o poslovima u vezi zemljišta u Z. m. g. O. S., bez da se ukaže kojim konkretnim radnjama bi optuženi M. omogućio ili olakšao kriminalno postupanje od strane optuženog B. Pri tome treba voditi računa i o činjenici da su odluke u vezi ove Z. stvarno donosila tijela lokalne samouprave, tako da samo stavljanje prijedloga tim tijelima, o kojim prijedlozima su ta tijela prije odluke imala priliku raspravljati, samo po sebi ne može predstavljati ni radnju izvršenja kaznenog djela, a ni pomaganje drugom u poćinjenju kaznenog djela.

Nadalje, u pravu je i optuženi Ž. G. kada u svojoj žalbi ističe da je njegova kaznena odgovornost kao poticatelja optuženog I. B.₁ ozbiljno dovedena u pitanje jer ona ovisi o prethodnom utvrđenju kaznene odgovornosti ovog potonjeg optuženika.

Ukoliko u ponovljenom postupku bude utvrđena kaznena odgovornost optuženika B., M. i G. u odnosu na ovu inkriminaciju, prvostupanjski sud će prilikom određivanja pravne kvalifikacije kaznenih djela postupiti sukladno čl. 3. st. 2. i 3. KZ/11., vodeći pri tome računa o vremenu počinjenja kaznenih djela i zakonu koji je tada bio na snazi.

U odnosu na točku 3) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude

Ispitujući pobijanu presudu povodom žalbi USKOK-a te optuženika I. B.₁ i I. M., a po službenoj dužnosti, sukladno čl. 476. st. 1. ZKP/08., Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdio je da je u odnosu na kazneno djelo primanja mita iz čl. 293. st. 3. KZ/11., za koje je tom presudom proglašen krivim optuženi I. B.₁ i za kazneno djelo poticanja na primanje mita iz čl. 293. st. 3. u svezi s čl. 37. KZ/11., za koje je tom presudom proglašen krivim optuženi I. M., a koja su činjenično opisana u točki 3) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude, nastupila zastara kaznenog progona.

Naime, prema činjeničnom opisu u točki 3) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude ta su djela počinjena u vremenu od sredine travnja 2010. do početka rujna 2010. godine, što znači da bi zastara za kazneno djelo iz 293. st. 3. KZ/11. te za kazneno djelo iz čl. 293. st. 3. u svezi s čl. 37. KZ/11., za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine, nastupila nakon šest godina od njihova počinjenja, odnosno početkom rujna 2016. godine, sukladno odredbi čl. 81. st. 1. al. 6. KZ/11. No, kako je u konkretnom slučaju prije proteka tog roka donesena jedna prvostupanjska presuda, zastara kaznenog progona, sukladno odredbi čl. 81. st. 3. KZ/11., produljuje se za dvije godine, tako da je zastara kaznenog progona u konkretnom slučaju nastupila početkom rujna 2018. godine.

Stoga je Vrhovni sud Republike Hrvatske preinačio pobijanu presudu u tom dijelu na način opisan u točki II/ izreke ove odluke, uslijed čega su žalbe USKOK-a te optuženika I. B.₁ i I. M. u tom dijelu postale bespredmetne.

Odluka o troškovima kaznenog postupka temelji se na odredbi čl. 149. st. 1. ZKP/08.

U odnosu na točku 2) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude osim zbog odluke o kazni

Žaleći se zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 9. i 10. ZKP/08., optuženi I. B.₁ ističe da je izvornom optužnicom bio terećen da je na temelju dogovora s ostalim optuženicima jednostavno i bez ikakvog temelja "prebacio" iznos od 130.000,00 kuna s računa Općine S. na račun N. S., a daljnjim prebacivanjem tog novca trgovačkom društvu V. ... d.o.o. je istome pribavljena imovinska korist u iznosu od 100.000,00 kuna. U ponovljenom postupku USKOK je izmijenio činjenični opis u koji su ušle nove inkriminacije kakvih nije bilo u prijašnjoj optužnici, odnosno kao inkriminacija navedena je obveza provođenja postupka javne nabave koja nije bila ni spomenuta u izvornoj optužnici i prvoj prvostupanjskoj presudi, što smatra nedopuštenim, a prvostupanjski sud da je izvršio daljnje "prilagodbe" i potom ga proglasio krivim jedino zato što za radove koje je trebalo izvesti na objektima N. S. nije bio proveden postupak javne nabave. Smatra da je prvostupanjski sud bio dužan odlučiti o onoj optužnici koja je bila temeljem prve prvostupanjske presude koja je ukinuta, tako da je, proglašivši ga krivim za to kazneno djelo, povrijedio zabranu reformacije in peius te je i prekoračio optužbu.

Žaleći se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 9. ZKP/08., optuženi I. M. navodi da je USKOK na raspravi 21. ožujka 2017. godine u cijelosti izmijenio raniji činjenični opis ove inkriminacije u tolikoj mjeri da se može govoriti o sasvim novom činjeničnom opisu u kojemu su navedene posve nove teretne činjenice i okolnosti koje nisu bile sadržane u ranijem činjeničnom opisu optužnice. No, prvostupanjski sud je i ovako izmijenjeni činjenični opis dodatno izmijenio na način da je neke činjenice ispustio, a neke, koje nisu bile sastavni dio ranijeg činjeničnog opisa, dodao.

I optuženi Z. S. smatra da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 9. ZKP/08., odnosno da je prekoračio optužbu jer je ispustio ključne dijelove inkriminacije te unio nove inkriminirajuće sadržaje prilagođene osuđujućoj presudi. Tako navodi da je zastupnik optužbe u ponovljenom postupku prije zaključenja rasprave u bitnome izmijenio činjenični opis u odnosu na ovu točku optužbe, no potom je i prvostupanjski sud u pobijanoj presudi izvršio znatnu izmjenu činjeničnih navoda inkriminacije proglašivši ga krivim da je s namjerom potaknuo službenu osobu da s ciljem da drugoj pravnoj osobi pribavi korist iskoristi svoj položaj i ovlasti, pri tome ispuštajući da bi optuženici postupali u namjeri da trgovačkom društvu V. ... d.o.o. pribave znatnu imovinsku korist, kao i da bi u više navrata tražio od optuženog B. i optuženog M. da s računa Općine S. na račun trgovačkog društva V. ... d.o.o. prebace sva sredstva, uključujući i namjenska sredstva jamčevine uplaćena za otkup državnog poljoprivrednog zemljišta, na što su ovi i pristali te je optuženi B. 30. rujna 2010. godine bez bilo kakve provjere stvarno izvedenih radova i njihove vrijednosti i bez znanja i odobrenja Općinskog vijeća naložio isplatu, kao i druge dijelove činjeničnih navoda inkriminacije.

Istaknuti žalbeni navodi ovih optuženika, međutim, nisu osnovani. Prije svega treba navesti da ovlašteni tužitelj u ponovljenom postupku u okvirima istog kaznenog djela, sukladno odredbi čl. 441. st. 1. ZKP/08., može izmijeniti optužnicu do završetka dokaznog postupka ako u tijeku rasprave utvrdi da izvedeni dokazi pokazuju da se izmijenilo činjenično stanje izloženo u potvrđenoj optužnici. U konkretnom slučaju upravo to je i učinjeno te je ovlašteni tužitelj na raspravi 21. ožujka 2017. godine izmijenio činjenični opis ove inkriminacije, nakon čega su optuženici B., M. i S. naveli da su primili na znanje ovu izmjenu, dok su njihovi branitelji naveli da ne traže dodatno vrijeme za pripremu obrane po tako izmijenjenoj optužnici, a nakon toga su optuženici pozvani da se očituju o krivnji prema izmijenjenoj optužnici.

Nadalje, inkriminacija opisana u točki 2) izmijenjene optužnice nije ni šira od one opisane u točki 2) izvorne optužnice niti je njome od strane ovlaštenog tužitelja konstruirano drugo kazneno djelo, već prema toj izmjeni ovlašteni tužitelj tereti optuženike za ista kaznena djela kao i u izvornoj optužnici (optuženog B. za kazneno djelo iz čl. 337. st. 4. KZ/97., optuženog M. za kazneno djelo iz čl. 337. st. 4. u svezi s čl. 38. KZ/97. te optuženog S. za kazneno djelo iz čl. 337. st. 4. u svezi s čl. 37. KZ/97.).

Ni izmjenama optužnice koje su potom izvršene od strane prvostupanjskog suda nije došlo do njezinog prekoračenja u smislu ostvarenja bitne postupovne povrede iz čl. 468. st. 1. toč. 9. ZKP/08. Naime, u činjeničnom opisu ove inkriminacije sadržanom u izreci pobijane presude izostavljen je dio iz posljednje izmjene optužbe od strane USKOK-a "u namjeri da tom trgovačkom društvu (misli se na V. ... d.o.o.) pribave znatnu imovinsku korist", a umjesto

toga unesena je formulacija "u namjeri da tom trgovačkom društvu izbjegavanjem postupka javne nabave osiguraju izvođenje radova na zgradi N. S. ...". Također je izostavljen i dio prema kojemu je postupanjem ovih optuženika trgovačkom društvu V. ... d.o.o. pribavljena imovinska korist. Takva je izmjena za optuženike svakako povoljnija od onoga što im je stavljeno na teret optužbom USKOK-a budući da se prema toj izmjeni oni ne terete za postupanje usmjereno pribavljanju protupravne imovinske koristi, već one neimovinske koja se ogleda u omogućavanju trgovačkom društvu V. ... d.o.o. da dobije posao izvođenja građevinskih radova na objektima N. S. bez provođenja, u tom slučaju obveznog, postupka javne nabave. Osim toga, prvostupanjski sud je iz činjeničnog opisa posljednje izmjene optužbe USKOK-a izostavio i dio prema kojemu je optuženi Z. S. i prije početka izvođenja radova u više navrata tražio od optuženih B. i M. da s računa Općine S. na račun trgovačkog društva V. ... d.o.o. prebace sva sredstva kojima Općina raspolaže, uključujući i namjenska sredstva jamčevine uplaćena za otkup državnog poljoprivrednog zemljišta, na što da su oni i pristali, što je za sve ove optuženike također povoljnije od onoga što im je stavljeno na teret posljednjom izmjenom optužbe ovlaštenog tužitelja.

Kako, dakle, prvostupanjski sud opisanim izmjenama činjeničnog opisa nije "izašao" iz okvira kaznenog djela za koje su ovi optuženici terećeni optužbom ovlaštenog tužitelja, već je prema tim izmjenama inkriminacija za koju nije nastupila zastara kaznenog progona za optuženike blaža od one iz posljednje izmjene optužbe USKOK-a, nema govora o počinjenim povredama iz čl. 468. st. 1. toč. 9. i 10. ZKP/08.

Žaleći se zbog bitne postupovne povrede iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08., optuženi I. M. ističe da u izreci pobijane presude nije na jasan i razumljiv način opisana njegova radnja izvršenja kaznenog djela, odnosno nije jasno u čemu se sastoji njegova pomagateljska radnja u počinjenju ovog kaznenog djela. Tvrdi, naime, da sama činjenica što je on s računa N. S. prebacio novac uplaćen od strane Općine S. na račun trgovačkog društva V. g. d.o.o., koje je potom dio tog novca prebacilo na račun trgovačkog društva V. ... d.o.o. sama po sebi ne znači ništa jer su građevinski radovi stvarno izvedeni i plaćeni na temelju ispostavljenih privremenih situacija koje su ta trgovačka društva izvela na objektima N. S.

Ovu bitnu postupovnu povredu u svojoj žalbi ističe i optuženi Z. S. tvrdeći da je izreka pobijane presude nerazumljiva i proturječna sama sebi te da nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, dok su oni koji su navedeni potpuno nejasni i u znatnoj mjeri proturječni. Ističe da u izreci nije opisana radnja poticanja u izvršenju kaznenog djela za koju se on tereti.

Protivno istaknutim žalbenim navodima optuženika M. i S., u činjeničnom opisu ove inkriminacije u izreci pobijane presude sadržani su svi bitni elementi kaznenih djela za koja su oni proglašeni krivima, izreka pobijane presude je jasna i razumljiva, a u obrazloženju pobijane presude dani su jasni i dostatni razlozi o svim odlučnim činjenicama koji nisu međusobno proturječni, a kamoli ne znatno. Prema tome, u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan vid bitne postupovne povrede na koju upiru ovi žalitelji, a ni ispitivanjem pobijane presude sukladno čl. 476. st. 1. toč. 1. ZKP/08. nije utvrđeno da bi bila počinjena ni neka od povreda na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Žaleći se zbog povrede kaznenog zakona iz čl. 469. toč. 1. ZKP/08., optuženi I. B.₁ ističe da ono što je opisano pod ovog točkom izreke pobijane presude nije kazneno djelo, već da bi to, pod pretpostavkom da se doista sve odigralo onako kako je opisano, jedino moglo

biti ocijenjeno kao prekršaj iz čl. 172. Zakona o javnoj nabavi ("Narodne novine" broj 110/07. – dalje u tekstu: ZJN), za koji je, međutim, prema čl. 173. ZJN, nastupila zastara.

U okviru iste žalbene osnove koju, međutim, ne označava pobliže navođenjem konkretnih zakonskih odredaba, optuženi I. M. ističe da je prvostupanjski sud iz izvedenih dokaza pogrešno zaključio da su se u njegovom ponašanju ostvarila obilježja kaznenog djela za koje ga je proglasio krivim.

Iz sadržaja istaknutih žalbenih navoda optuženika B. i M. proizlazi da oni zapravo osporavaju pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u prvostupanjskoj presudi, time da optuženi B. daje i svoju ocjenu tako utvrđenih činjenica s aspekta, kako bi to proizlazilo iz njegove žalbe, eventualne protupravnosti. To, međutim ne opravdava žalbenu osnovu povrede kaznenog zakona jer se postojanje povreda kaznenog zakona prosuđuje prema činjeničnom stanju iz izreke presude, a ne onom koje bi sa stanovišta žalitelja bilo ispravno. Druga je stvar što prvostupanjski sud na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje (o čemu će više riječi biti u nastavku obrazloženja ove odluke) nije primijenio odgovarajuće odredbe materijalnog prava, odnosno predmetna je kaznena djela pogrešno pravno označio kao kaznena djela zlorabice položaja i ovlasti iz čl. 291. st. 1. KZ/11. (odnosno u svezi čl. 38. KZ/11. za optuženog M., a u svezi čl. 37. KZ/11. za optuženog S.), čime je na štetu optuženika ostvarena povreda kaznenog zakona iz čl. 469. toč. 4. ZKP/08. (o čemu će također više riječi biti u nastavku obrazloženja ove odluke).

Optuženi I. B.¹ u svojoj žalbi nadalje ističe da nije navedeno kakva i kolika korist je pribavljena i kome, dok optuženi Z. S. u svojoj žalbi ističe da je u pobijanoj presudi izostalo kakvu ili koju je to korist pribavilo trgovačko društvo V. ... d.o.o.

Što se tiče ovih žalbenih tvrdnji, treba navesti sljedeće. Prema posljednjoj izmjeni optužbe USKOK-a trgovačkom društvu V. ... d.o.o. pribavljena je znatna imovinska korist time što mu je plaćeno za izvedene građevinske radove na objektu N. S. obavljene mimo prethodno provedenog postupka javne nabave koji je u tom slučaju, s obzirom na vrijednost radova, bio obavezan. Međutim, nakon što je u dokaznom postupku utvrđeno da su ti građevinski radovi doista i izvršeni, i to od strane trgovačkog društva V. g. d.o.o. kao glavnog izvođača i trgovačkog društva V. ... d.o.o. kao podizvođača te da je Općina S. bila ta koja ih je i bila dužna platiti, prvostupanjski sud je, kao što je već prethodno navedeno, pravilno postupio kada je iz činjeničnog opisa izmijenjene optužnice USKOK-a ispustio dio prema kojemu je postupanje optuženika bilo usmjereno pribavljanju znatne protupravne imovinske koristi trgovačkom društvu V. ... d.o.o., a slijedom toga i dio prema kojemu je tom trgovačkom društvu i pribavljena znatna protupravna imovinska korist. Naime, ako je netko plaćen za nešto što je zaista i obavio, onda on to, prema zdravorazumskoj logici, nije stekao protupravno u imovinskom smislu. Međutim, kako se ovdje radi o tome da je trgovačkom društvu V. ... d.o.o. dat posao mimo obaveznog postupka javne nabave, posve je jasno da je time tom trgovačkom društvu pribavljena neimovinska korist, a ista se sastoji u omogućavanju tom trgovačkom društvu dobivanja posla izvođenja građevinskih radova na objektima N. S. bez prethodnog provođenja, u tom slučaju obaveznog, postupka javne nabave. Stoga se ne mogu prihvatiti kao osnovani prethodno istaknuti žalbeni navodi optuženika B. i S.

Međutim, kako je u tom slučaju riječ o drugom, za optuženike blažem obliku kaznenog djela od onog koje im je stavljeno na teret optužbom ovlaštenog tužitelja, s pravom optuženi Z. S. u svojoj žalbi upire na povredu kaznenog zakona tvrdeći da je primijenjen zakon koji se ne može primijeniti. Naime, u vrijeme izvršenja inkriminacije na snazi je bio KZ/97. koji je za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz čl. 337. st. 1. propisivao kaznu zatvora od 3 mjeseca do 3 godine, kriminalizirajući pribavljanje kakve neimovinske koristi ili prouzročenja drugome kakve štete, dok ovakvo postupanje optuženika ima svoj pravni kontinuitet u KZ/11. u kaznenom djelu istoga naziva iz čl. 291. st. 1. KZ/11. Naime, u ovom kaznenom djelu kao posljedica nedopuštenog postupanja navodi se osim „štete“ i pojam „koristi“ što podrazumijeva kako imovinsku tako i neimovinsku korist, ne praveći više razliku kako je to zakonodavac činio u KZ/97. Zakonodavac za ovo kazneno djelo iz čl. 291. st. 1. KZ/11. propisuje kaznu zatvora od 6 mjeseci do 5 godina, što sasvim jasno govori da se ne radi o zakonu koji bi bio blaži u odnosu na zakon koji je bio na snazi kada je kazneno djelo počinjeno, zbog čega, prema odredbi članka 3. stavka 2. KZ/11., njegova primjena ne dolazi u obzir.

Stoga je prihvaćanjem žalbe optuženog Z. S. u tom dijelu, a povodom te žalbe po službenoj dužnosti i u odnosu na optuženog I. B.₁ i optuženog I. M. prvostupanjsku presudu trebalo preinačiti u pravnoj oznaci djela na način da su optuženici postupanjima činjenično opisanima u točki 2) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude počinili kaznena djela protiv službene dužnosti, i to optuženi I. B.₁ zlouporabom položaja i ovlasti iz čl. 337. st. 1. KZ/97., optuženi I. M. pomaganjem u zlouporabi položaja i ovlasti iz čl. 337. st. 1. u svezi s čl. 38. KZ/97., a optuženi Z. S. poticanjem na zlouporabu položaja i ovlasti iz čl. 337. st. 1. u svezi s čl. 37. KZ/97.

Žaleći se zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, optuženi Z. S. ističe da ne postoji nijedan dokaz iz kojeg proizlazi da bi on izravno ili neizravno poticao bilo koga od suoptuženika na bilo koju nezakonitu radnju. Tvrdi da u preslušanim telefonskim razgovorima koji ga navodno inkriminiraju nije sudjelovao niti je ikome slao poruke i tako vršio pritisak na njih niti je sudjelovao u donošenju bilo kakve odluke Općine S. ili N. S. Ističe da iz izvedenih dokaza proizlazi da je projekt uređenja i adaptacije na stadionu N. S. pokrenula i financirala Općina S., koja je ovlastila N. S. da tehnički provede adaptaciju objekta, odnosno odabira najpovoljnijeg izvođača, nadzora, kao i druge tehničke radove vezane za adaptaciju na stadionu, pri čemu on nije sudjelovao ni u jednoj od aktivnosti koje su dovele do odabira kao najpovoljnije ponude trgovačkog društva V. g. d.o.o.

U odnosu na istaknute žalbene navode prije svega treba navesti da ovdje niti nije bilo sporno da je projekt uređenja i adaptacije na stadionu N. S. financirala Općina S., dok je N. S. to tehnički provela na način da je raspisala pozivni natječaj te po odabiru kao najpovoljnije ponude trgovačkog društva V. g. d.o.o. s istim zaključila ugovor o izvođenju radova, koje društvo je potom zaključilo istovjetni ugovor s trgovačkim društvom V. ... d.o.o. kao podizvođačem. Međutim, suština inkriminacije optuženika B., M. i S. upravo i jest u takvom organiziranju provođenja tog projekta kojemu je cilj bio izbjeći u tom slučaju obvezan postupak javne nabave (s obzirom na vrijednost radova veću od 500.000,00 kuna), koji je Općina S. bila obvezna provesti, i tako na posredan, zaobilazan način - putem pozivnog natječaja koji je provela N. S., trgovačkom društvu V. ... d.o.o. omogućiti dobivanje posla izvođenja radova na adaptaciji N. S., pri čemu je u sve bilo uključeno i trgovačko društvo V. g. d.o.o. kao glavni izvođač s kojim je N. S. i sklopila ugovor o izvođenju radova.

Navedeno, protivno žalbenoj tvrdnji optuženog S., vrlo jasno proizlazi upravo iz sadržaja telefonske komunikacije pribavljene provođenjem posebnih dokaznih radnji, koju je prvostupanjski sud vrlo detaljno izložio i analizirao i potom iznio jasne te vrlo uvjerljive i logične razloge za svoje zaključke koje u cijelosti prihvaća i ovaj drugostupanjski sud (stranice 149. do 158. i 162. do 166. pobijane presude).

Budući da iz te telefonske komunikacije proizlazi da su sve pregovore vezane uz izvođenje radova na N. S. s optuženicima B. i M. vodili sinovi optuženog S., D. i J. S., na prvi pogled bi se doista moglo zaključiti da, kako to sugerira optuženi S. u svojoj žalbi, on nije bio ni u kakvom dogovoru ni s kime niti je ikoga na bilo što nagovarao. Međutim, iz dublje i sveobuhvatne analize te telefonske komunikacije proizlazi da je upravo optuženi Z. S. taj koji je s optuženicima B. i M. dogovorio dobivanje posla na objektima N. S., uključujući i način njegove realizacije, dok su njegovi sinovi, D. i J. S. u svemu tome postupali po uputama svog oca, koji je dakle bio glavni koordinator i kontrolor tog čitavog procesa. S obzirom na to da je prvostupanjski sud i za taj svoj zaključak dao vrlo logične i životno uvjerljive razloge, i to nakon što je pomno analizirao telefonsku komunikaciju u tom dijelu, a te razloge u cijelosti prihvaća i ovaj drugostupanjski sud, to se i žalitelj upućuje na iste radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja (stranica 165., pasus 3. do stranica 166., pasus 5. pobijane presude).

Na postojanje prethodno opisanog dogovora između optuženika B., M. i S., osim toga, upućuju i izvedeni personalni dokazi. Tako je svjedokinja L. H., između ostaloga, navela da je, iako je Općina S. bila u lošoj financijskoj situaciji, optuženi B. negdje u jesen 2010. godine njoj i njezinoj kolegici B. R. rekao da moraju prebaciti novac Z. S. jer da mu je tvrtka V. ... d.o.o. u krizi i nema novaca za isplatu plaće radnicima, a nakon što mu je ona odgovorila da na računu ima samo nešto sredstava od jamčevine koja su uplaćena za kupnju državnog poljoprivrednog zemljišta i da se tim novcem ne može raspolagati jer se radi o strogo namjenskim sredstvima, optuženi B. rekao joj je da to nije njezin problem. Navedeno je u svom iskazu potvrdila i svjedokinja B. R. Sukladan iskazima ovih svjedokinja je i iskaz svjedokinje D. C. koja je, između ostaloga, navela da je u razgovoru s optuženicima B. i M. iznosila svoje mišljenje kako tu (za izvođenje radova na objektima N. S.) treba biti proveden postupak javne nabave sukladno zakonu jer je očito investicija bila veća, na što joj je odgovoreno da su se posavjetovali već s nekim i da je to sve sukladno propisima i već riješeno. Kada joj je optuženi B. rekao da treba platiti N. S. iznos od 130.000,00 kuna, na računu Općine bila su samo sredstva jamčevine koju su prethodno platili pojedinci za kupovinu državnog poljoprivrednog zemljišta. Unatoč tome, optuženi B. ju je tražio da N. S. prebaci sav novac koji je bio na žiro računu Općine.

Prema tome, žalbom optuženog Z. S. nije s uspjehom dovedena u pitanje pravilnost činjeničnih utvrđenja u pobijanoj presudi i zaključaka prvostupanjskog suda proizašlih iz tih utvrđenja.

U odnosu na točku 1) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude i optuženog M. K. osim zbog odluke o kazni i troškovima kaznenog postupka

Optuženi M. K. u svojoj žalbi prije svega ističe da je u izreci pobijane presude navedeno da je on "kao odgovorna osoba iskoristio svoj položaj i ovlast s ciljem da drugome pribavi korist čime je prouzročena šteta", no da prvostupanjski sud nije obrazložio taj njegov

cilj da drugome pribavi korist čime je prouzročena šteta, tj. kome i na koji način je on tu korist pribavio, zbog čega smatra da su povrijeđene odredbe kaznenog postupka iz čl. 450. st. 2. i čl. 459. st. 4. ZKP/08.

Prije svega treba reći da citirani tekst na koji upire ovaj žalitelj nije dio činjeničnog opisa inkriminacije za koju je on proglašen krivim, tako da ga prvostupanjski sud nije ni mogao, a ni trebao obrazlagati. Naime, obveza suda da iznese razloge za svaku točku presude u smislu odredbe čl. 459. st. 4. ZKP/08. odnosi se na navode koji su odlučni za kaznenopravnu odgovornost optuženika, a sadržani su u činjeničnom opisu izreke presude.

Za citirani tekst, koji je sadržan u zakonskom opisu kaznenog djela izreke pobijane presude, može se, međutim, reći da je neusklađen s činjeničnim opisom i pravnom kvalifikacijom kaznenog djela za koje je optuženi M. K. proglašen krivim. Naime, ni na jednom mjestu u činjeničnom opisu njegove inkriminacije u izreci pobijane presude nije sadržan navod da bi optuženi K. postupao na način kako ga se tereti s ciljem pribavljanja drugome kakve koristi, a takva formulacija nije sadržana ni u zakonskom opisu kaznenog djela iz čl. 291. st. 2. KZ/11. za koje je on proglašen krivim. Budući da optuženi M. K. ni prema izreci pobijane presude nije proglašen krivim za postupanje kojemu je cilj bio pribavljanje drugome protupravne imovinske koristi niti su takvi navodi sadržani u obrazloženju pobijane presude, ovaj "višak" u zakonskom opisu kaznenog djela u izreci pobijane presude ne čini izreku pobijane presude zbog toga nejasnom niti je od utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude.

Kako, dakle, ni u činjeničnom opisu djela u izreci pobijane presude nije sadržano da bi optuženi M. K. na inkriminirani mu način postupao s određenim, kako on to u svojoj žalbi navodi, motivom, niti je postupanje s određenim motivom, odnosno ciljem bitno obilježje kaznenog djela iz čl. 291. st. 2. KZ/11., za koje je on proglašen krivim pobijanom presudom, ne može se prihvatiti ni daljnja žalbena tvrdnja ovog optuženika da o njegovom motivu u cijeloj presudi nema niti riječi, zbog čega da se ista ne može ispitati.

Optuženi M. K. u svojoj žalbi nadalje ističe da je nejasno na koga se odnose navodi iz izreke pobijane presude "iako su znali kako Općina S. nema propisanu dokumentaciju za izvođenje radova", što da nije ni obrazloženo. Smatra da je prvostupanjski sud, ako se to može bitno odnositi i na njega, pogrešno i bez jasnih razloga utvrdio njegovu odgovornost za izvođenje radova za koje nije bilo propisane dokumentacije.

Ni istaknuti žalbeni navodi, međutim, nisu osnovani. Naime, kriminalna djelatnost optuženog M. K. u pobijanoj je presudi opisana u okviru istog činjeničnog opisa u kojemu su sadržane i inkriminacije optuženika B., M. i G. Međutim, iz takvog činjeničnog opisa sasvim se jasno može razabrati što se inkriminira svakom pojedinom optuženiku, pa tako i optuženom K. Za ovaj drugostupanjski sud nema dvojbe da se navod iz činjeničnog opisa izreke točke 1) pobijane presude koji citira optuženi K. u svojoj žalbi ne odnosi na tog optuženika, nego samo na optuženike B. i M. Kako se, dakle, optuženi K. prema činjeničnom opisu sadržanom u izreci pobijane presude ni ne tereti za dio koji apostrofira u svojoj žalbi, bespredmetna je i njegova daljnja žalbena tvrdnja da to nije ni obrazloženo u pobijanoj presudi.

Suština krimena optuženog M. K. onako kako je on opisan u činjeničnom opisu točke 1) izreke pobijane presude je u tome što je on na traženje i prema dogovoru s optuženicima B. i M., a protivno zapovijedi načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske (dalje u tekstu: GS OSRH), generala zbora J. L., svojom zapovijedi naložio ustrojavanje namjenski organiziranih snaga za izvođenje dogovorenih radova te izdao zapovijed o dodatnom ojačavanju snaga radnim strojevima, na temelju čega je Hrvatska vojska na teret državnog proračuna izvela radove na čišćenju zemljišta od raslinja te izgradnji cesta kroz Z. m. g. O. S. Kaznenopravna odgovornost optuženog K. je, dakle, u tome što je on iskoristio svoj položaj i ovlasti odgovorne osobe i time drugome prouzročio štetu, što u potpunosti odgovara zakonskom opisu kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz čl. 291. st. 2. KZ/11. za koje je on i proglašen krivim.

Prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda, a protivno žalbenim navodima optuženog K., iz takvog je činjeničnog opisa sasvim jasno vidljivo na što se odnosi taj dogovor - izvođenje inženjerijskih radova u Z. m. g. O. S. snagama Hrvatske vojske, a na teret državnog proračuna. Pri tome je za postojanje kaznenopravne odgovornosti optuženog K. potpuno irelevantno koji je bio cilj dogovaranja izvođenja tih radova, zbog čega je onda neodlučno i to što je prvostupanjski sud u činjeničnom opisu djela iz izreke pobijane presude ispustio navode optužnice da su inženjerijski radovi dogovoreni i izvedeni u cilju povećanja vrijednosti zemljišta. Kako se, dakle, optuženom K., prema činjeničnom opisu djela iz izreke pobijane presude ni ne stavlja na teret dogovor s ciljem da se drugome pribavi imovinska korist, potpuno su neprihvatljive i žalbene tvrdnje optuženog K. da je nejasna i formulacija takvog „prethodnog dogovora“ da bi se nekoj unaprijed dogovorenoj fizičkoj osobi omogućilo da postane vlasnik velike parcele građevinskog zemljišta i kakva bi tu trebala biti njegova uloga, kao niti radi li se o optuženom Ž. G.

Ne mogu se prihvatiti ni žalbeni navodi optuženog M. K. kojima se upire na to da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 3. u svezi s čl. 4. st. 1. ZKP/08. i čl. 29. st. 2. toč. 6. Ustava Republike Hrvatske, koja povreda se obrazlaže time da je taj sud odbio materijalne i personalne dokaze koje je on predložio jer da se time ne bi utvrdile nove činjenice. Točno je, naime, da je tijekom konkretnog dokaznog postupka izvedeno više dokaza optužbe nego li je dokaza koje je predlagao optuženi K. Međutim, time nisu povrijeđene odredbe ZKP/08. i Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/00, 124/00 – pročišćeni tekst, 28/01, 41/01 – pročišćeni tekst, 55/01 – ispravak, 76/10, 85/10 – pročišćeni tekst) na koje ukazuje ovaj žalitelj. Polazeći, naime, od pretpostavke okrivljenikove nedužnosti kao jednog od temeljnih postulata kaznenog postupka, obveza je državnog odvjetnika da u kaznenom postupku predoči i izvede dokaze kojima bi uvjerio raspravni sud u točnost svojih tvrdnji iz optužbe da je određena osoba počinila kazneno djelo. Prema tome, količina dokaza kojima tužitelj nastoji opovrgnuti načelo pretpostavke nedužnosti svake osobe dok joj se ne dokaže krivnja u pravilu je znatno veća od one koje na raspravi izvodi obrana. O povredama koje ističe ovaj žalitelj moglo bi se raditi samo onda kada bi mu raspravni sud, odbijajući sve njegove dokazne prijedloge, potpuno uskratio prava koja mu pripadaju sukladno odredbi čl. 29. st. 2. toč. 6. Ustava Republike Hrvatske, koja optuženoj osobi jamči pravo „da ispituje ili dade ispitati svjedoke optužbe i da zahtijeva da se osigura nazočnost i ispitivanje svjedoka obrane pod istim uvjetima kao i svjedoka optužbe“. Međutim, u konkretnom je slučaju iz stanja spisa vidljivo da je prvostupanjski sud optuženom K., osim što je prihvatio pojedine njegove dokazne prijedloge, omogućio da ispituje i svjedoke optužbe i svjedoke obrane.

Druga je stvar jesu li pri tome pogrešno odbijeni pojedini dokazni prijedlozi obrane. Međutim, time nije ostvarena bitna postupovna povreda na koju upire ovaj žalitelj, već je to pitanje žalbene osnove iz čl. 470. ZKP/08., o čemu će više riječi biti u nastavku obrazloženja ove odluke.

Prema tome, u pobijanoj presudi nije ostvarena nijedna od postupovnih povreda na koje upire optuženi M. K. u svojoj žalbi, a ni ispitivanjem pobijane presude sukladno odredbi čl. 476. st. 1. toč. 1. ZKP/08. nije utvrđeno postojanje ni neke od povreda na koje ovaj drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Žaleći se zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, optuženi M. K. ističe da prvostupanjski sud nije na siguran i izvjestan način utvrdio da je on znao da Općina S. ne posjeduje propisanu tehničku dokumentaciju za izvedbu infrastrukturnih radova u Općini S., ali da je unatoč tome zapovjedio izvođenje tih radova. Žalitelj ističe da on nije inženjer gospodarstva te da mu zadaća nije bila osobno provjeravati je li u Općini S. postoji kompletna dokumentacija, zbog čega je i zapovjedio svom podređenom, brigadiru B. da on kao inženjer građevinarstva ode i provjeri je li Općina S. ima svu potrebnu dokumentaciju pa, kada mu je brigadir B. prenio da ima, on je odobrio izvođenje radova. Tvrdi, naime, da je to „tehničko“ pitanje trebao riješiti brigadir B. iz čijeg pak svjedočkog iskaza da proizlazi da je on razgovarao s optuženim I. B.₁ u vezi njegovog zahtjeva za izvođenje inženjerijskih radova u Općini S. i o tom zahtjevu obavio razgovore i s predstavnicima Grada S. B. i tek nakon toga tražio od optuženog M. K. odobrenje da se ti inženjerijski radovi izvedu, što da su potvrdili i svjedok B. i optuženi B.

Točno je da je brigadir I. B.₂, kojemu je optuženi M. K. u inkriminirano vrijeme bio neposredno nadređeni, bio ovlašten i zadužen za koordiniranje izvođenja inženjerijskih radova na terenu, da mu je neposredno pristupio optuženi I. B.₁ sa zahtjevom odnosno upitom da li bi pripadnici Hrvatske vojske mogli obaviti inženjerijske radove i u Općini S., u povodu čega je on obavio razgovore i s predstavnicima Grada S. B., kao i to da je o svim saznanjima do kojih je došao u pogledu toga obavijestio svoga nadređenoga, optuženog M. K., koji mu je potom odobrio, odnosno zapovjedio da pripadnici ... inženjerijske postrojbe Hrvatske kopnene vojske izvedu te radove na području Z. m. g. O. S.

Međutim, nije točno da je, kako to nastoji prikazati optuženi M. K. u svojoj žalbi, dajući svoju interpretaciju svjedočkog iskaza I. B.₂, on (optuženi K.) odobrio izvođenje tih radova na temelju onoga što mu je predočio brigadir I. B.₂ po izvršenim provjerama, a to je da Općina S. ima svu potrebnu dokumentaciju za izvođenje tih radova. Naime, iz iskaza u svojstvu svjedoka ispitanog I. B.₂ proizlazi da mu je, za vrijeme dok je koordinirao radove na području Grada S. B., pristupio načelnik Općine S. I. B.₁ upitavši ga postoji li mogućnost da Hrvatska vojska izgradi cestu u Općini S., o čemu je on usmeno izvijestio generala K., a također je razgovarao i s članovima Gradskog poglavarstva Grada S. B. General K. naložio mu je da ode u Općinu S. kod načelnika i da pogleda dokumentaciju kojom oni raspolažu za izgradnju cesta u Z. Tamo mu je načelnik Općine, I. B.₁ pokazao projekt izgradnje koji, međutim, nije bio u cijelosti završen, no on (I. B.₁) ga je uvjeravao da će projekt biti završen, a ne sjeća se je li Općina imala lokacijsku dozvolu za izvođenje planiranog projekta. Također je naveo da, iako je radio na izradi prijedloga Plana inženjerijskih infrastrukturnih radova za 2007. godinu, nije uočio da je postojao pisani zahtjev iz Općine S. za izvođenje radova na Zoni malog gospodarstva. O svemu tome izvijestio je svog zapovjednika, generala K. i sve

radove, uključujući i one u Z. m. g. S., vojska je izvodila po njegovoj suglasnosti, dok on (svjedok) nije donio nikakvu samostalnu odluku o izvođenju radova na području Z. m. g. S. jer za to niti nije bio ovlašten. Sve što je radio, radio je isključivo po smjernicama svog zapovjednika, generala K.

Uzevši u obzir iznesene navode svjedoka I. B.2, koje je prvostupanjski sud s pravom prihvatio kao istinite, potpuno su neprihvatljive žalbene tvrdnje optuženog M. K. kojima nastoji sugerirati da je on odobrio izvođenje inkriminiranih mu radova na temelju onoga što mu je predočio njegov podređeni I. B.2, a to je da je Općina S. imala svu potrebnu dokumentaciju za izvođenje tih radova. Ovo tim više kada se uzme u obzir da je svjedok I. B.2, između ostaloga, naveo i to da, iako je radio na izradi prijedloga Plana inženjerijskih infrastrukturnih radova za 2007. godinu, nije uočio da je postojao pisani zahtjev iz Općine S. za izvođenje radova na Z. m. g., čime je njegov iskaz sukladan i materijalnim dokazima u spisu predmeta budući da ni u spomenutom Planu (o kojemu će više riječi biti u nastavku obrazloženja ove odluke) doista nisu bili predviđeni radovi i na području Općine S.

Optuženi M. K. smatra pogrešnim i zaključak prvostupanjskog suda da postojanje dogovora između njega i optuženika B. i M. dokazuju snimljeni telefonski razgovori. U tom smislu smatra neutemeljenim zaključak prvostupanjskog suda da je on u razgovoru s M. D. od 28. veljače 2011. "jasno pokazao da poznaje proceduru inženjerijskih radova", kojom prilikom je optuženi K. ovoga uputio da zahtjev za izvođenje radova uputi ministru obrane i predsjedniku Republike Hrvatske. Isto vrijedi i u odnosu na zaključak prvostupanjskog suda o postojanju tog dogovora iz činjenice da je žalitelj u razgovoru sa Ž. G. „sugerirao“ da vojska infrastrukturne radove izvede u civilnoj odjeći, ističući da se taj razgovor odnosio na radove koji su se odvijali u mjestu T. kraj K. 2011. godine.

Međutim, ni istaknutim žalbenim navodima nije s uspjehom dovedena u pitanje pravilnost zaključaka prvostupanjskog suda u pogledu značaja sadržaja analizirane telefonske komunikacije. Prvostupanjski sud je, naime, nakon detaljne i sveobuhvatne analize iste pravilno zaključio da iz telefonskih razgovora koje je optuženi M. K. vodio s pojedinim osobama iz struktura Hrvatske vojske, a nakon saznanja da njegovu ulogu u izvođenju inkriminiranih mu radova istražuje USKOK, proizlazi da je on bio potpuno svjestan toga što je radio, da je dobro poznao proceduru izvođenja inženjerijskih infrastrukturnih radova koje Hrvatska vojska obavlja za potrebe civilnih struktura te da je bio svjestan nedopuštenog načina izvođenja tih radova mimo zapovijedi i plana za izvođenje inženjerijskih radova. Budući da ovaj sud te razloge prvostupanjskog suda u cijelosti prihvaća, žalitelj se upućuje na iste radi njihovog nepotrebnog ponavljanja u ovoj drugostupanjskoj odluci (stranice 113. do 114. pobijane presude).

Nadovezujući se na prethodno istaknute žalbene navode, optuženi K. u svojoj žalbi nadalje navodi da su ti radovi bili vidljivi jer su izvođeni u blizini autoputa s kojeg su se vidjeli strojevi i vojnici, a da je nešto htio prikriti, ne bi bila dostavljana ni pisana izvješća o tim radovima niti bi se o istima izvješćivao GS OSRH, a poglavito ne bi bilo dostavljeno izvješće o utrošenim sredstvima za te inženjerijske radove. Nadalje, da su pripadnici ... inženjerijske brigade, kao i strojevi, pored radova u Općini S., obavljali i radove u S. B., tako da su navodi prvostupanjskog suda da je izvješće sačinjeno u cilju naknadne legalizacije tih radova insinucija bez ikakvih argumenata i dokaza. Ovo da je tim više kontradiktorno kada se uzme u obzir da prvostupanjski sud u kasnijem dijelu obrazloženja navodi da pripadnici ...

inženjerijske brigade "nisu sve vrijeme proveli na radu u Z. m. g. S. ... da su bili raspoređivani i na druga radilišta ...".

Međutim, ni izložene žalbene tvrdnje, kojima optuženi M. K. nastoji osporiti zaključak prvostupanjskog suda da mu je cilj bio prikriti inkriminirane mu radove (jer je bio svjestan da je, naređujući njihovo izvršavanje, postupio protivno zapovijedi nadređenog) nisu osnovane. Naime, jedino izvješće u kojemu se, i to tek neizravno, spominje izvođenje radova u Z. m. g. O. S. jest Završno izvješće o inženjerijskim radovima od 1. veljače 2008. HKoV, Zapovjedništva ... F., Inženjerijske pukovnije K. Iz tog izvješća proizlazi da zapovjednik R. S. izvješćuje o vrsti izvedenih radova provedenih na zadaći pružanja ispomoći Poglavarstvu Grada S. B., navodeći radove na lokaciji ... P., koje sve lokacije se nalaze u S. B. i angažiranje vojnih postrojbi na ovim gradilištima nije bilo sporno, ali i izgradnji prometnica na lokaciji S., bez naznake mjesta gdje se S. nalazi. Ovakvim načinom izvješćivanja o izvedenim radovima, a kako je to pravilno zaključio prvostupanjski sud, očito se nastojalo opravdati i na neki način ozakoniti neovlašteno izvođenje inženjerijskih radova u Z. m. g. Općine S. Naime, iz tako formuliranog izvješća moglo bi se zaključiti da su i radovi u S. obavljani u okviru pružanja ispomoći hrvatske vojske Poglavarstvu Grada S. B., što nije točno budući da je riječ o potpuno drugoj jedinici lokalne samouprave. Da je optuženom K. sve to bilo nedvojbeno poznato, proizlazi iz same njegove obrane u kojoj je naveo da ga je početkom listopada 2007. godine nazvao brigadir B. i izvijestio ga da mu je pristupio načelnik Općine S. i upitao ga mogu li inženjerijske postrojbe obaviti radove u Općini S., što je on odobrio, jer su se isti uklapali u programirane radove na području S. B.

Uz sve navedeno, za istaknuti je da i iz sadržaja knjige dnevnih zapovijedi zapovjednika terena u S. u koju su zapovjednik S. Š. i njegov zamjenik L. D. svakodnevno upisivali sve bitne zapovijedi za gradilište i raspored ljudstva na pojedine radne zadaće proizlazi da su radovi na izgradnji cesta u Z. m. g. Općine S. izvođeni potpuno neovisno od već prethodno spomenutim Planom predviđenih i odobrenih radova u Gradu S. B. te da je to gradilište imalo svoju zapovjednu liniju, ljudstvo i tehniku neovisno o NOS-u 30. koji je radio u S. B. Iz te je knjige, osim toga, a kako je to pravilno uočio prvostupanjski sud, vidljiva i jedna „zanimljiva zabrana“. Njome se, naime, vojnicima zabranjuje posebno davanje bilo kakvih informacija i izjava neovlaštenim osobama te fotografiranje ljudstva, tehnike i prostora radova. Dakle, i iz navedenoga proizlazi da su se optuženom K. inkriminirani radovi očito nastojali prikriti od interesa javnosti, što samo potvrđuje da su isti izvođeni nedopušteno.

Pri tome kasniji navod u obrazloženju pobijane presude da pripadnici ... inženjerijske brigade "nisu sve vrijeme proveli na radu u Z. m. g. S. ... da su bili raspoređivani i na druga radilišta ..." nije kontradiktoran ranijem zaključku prvostupanjskog suda da je spomenuto izvješće od 1. veljače 2008. godine sačinjeno u cilju naknadne legalizacije tih radova. Nije, naime, sporno da su pripadnici 33. inženjerijske brigade u inkriminiranom razdoblju obavljali inženjerijske radove i na drugim lokacijama u blizini, odnosno okolici ove koja se inkriminira optuženom K. Međutim, radovi koji su se obavljali na tim drugim lokacijama su, za razliku od optuženom K. ovdje inkriminiranih radova, bili predviđeni Planom inženjerijskih radova za 2007. godinu. Stoga citirani tekst iz obrazloženja pobijane presude predstavlja samo ispravno nastojanje i pristup prvostupanjskog da prilikom izračuna iznosa štete koja je nastala za Republiku Hrvatsku neovlaštenim izvođenjem inženjerijskih radova uzme u obzir samo ono što se odnosi na radove koji su izvedeni protivno spomenutom Planu i Zapovijedi načelnika GS OSRH od 20. srpnja 2007. godine.

Optuženi M. K. smatra da je prvostupanjski sud pogrešno zaključio i da je on zapovjedio izvođenje tih radova bez odobrenja i znanja načelnika GS OSRH i protivno njegovoj zapovijedi i iz razloga što je u postupku nesporno utvrđeno da je za te radove znao i odobrio ih GS OSRH jer je inkriminiranu mu zapovijed potvrdio GS OSRH svojom zapovijedi i Planom za inženjerijske radove za 2008. od 8. veljače 2008. godine iako se ona i po lokacijama izvođenja i po načinu snošenja troškova tih radova razlikovala za njegove. Tvrdi, naime, da iz zapovijedi načelnika GS OSRH od 8. veljače 2008. godine proizlazi da je postojala koordinacija glavnog stožera OSRH i stožera HKOV-a, kao i da je zapovjednik HKOV-a bio nadležan za obuku. Navedeno da je u svom iskazu potvrdio i svjedok J. L. rekavši: "...mogu reći da, ukoliko zapovijed nije osporena, onda je ona prihvaćena." Žalitelj stoga zaključuje da u njegovom postupanju i njegovoj zapovijedi za izvođenje radova u Općini S. od 25. rujna 2007. godine nema protupravnosti te ponavlja da je bio nadležan i ovlašten za donošenje takve zapovijedi, a u cilju obuke postrojbi i vojnika. Pojašnjavajući ovo, ističe da zapovijed načelnika GS OSRH nije operativno provediva, zbog čega je on kao zapovjednik HKOV-a bio ovlašten da pored lokacija u zapovijedi načelnika GS OSRH odredi i druge lokacije, a sukladno stanju na terenu i procjeni o potrebi provođenja obuke, što da su u svojim iskazima potvrdili i svjedoci S. M. i J. L., kojima je prvostupanjski sud poklonio vjeru, no potom je iz njih izveo pogrešne zaključke.

Izloženim žalbenim navodima optuženi M. K. daje svoju interpretaciju izvedenih dokaza nastojeći sugerirati zaključak suprotan onome prvostupanjskog suda - da ni u čemu nije postupio protupravno, već naprotiv, lege artis. Međutim, bez uspjeha.

Naime, prvostupanjski je sud, nakon detaljne i sveobuhvatne analize svih za utvrđivanje te odlučne činjenice izvedenih materijalnih i personalnih dokaza (uključujući i one na koje se posebno poziva ovaj žalitelj) pravilno zaključio da su optuženom K. inkriminirani radovi izvršeni neovlašteno, protivno zapovijedi načelnika GS OSRH od 20. srpnja 2007. godine i mimo odobrenog Plana od istoga nadnevka. Pri tome prvostupanjski sud, i po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, s pravom nije prihvatio kao istinitu obranu optuženog K. da je on na to bio ovlašten izdavanjem usmene zapovijedi kojom suštinski mijenja izričitu zapovijed načelnika GS OSRH, J. L. od 20. srpnja 2007. godine, pri čemu da je njegova usmena zapovijed bila rezultat usmene zapovijedi tadašnjeg Predsjednika Republike Hrvatske, S. M. i samog načelnika GS OSRH, J. L. izrečena na proslavi Dana državnosti u Uredu Predsjednika Republike Hrvatske 2007. godine. Prvostupanjski sud je također pravilno zaključio da takvom postupanju optuženog K. legitimitet ne daju ni zapovijed načelnika GS OSRH od 8. veljače 2008. godine i Plan inženjerijskih postrojbi od istoga nadnevka. Budući da je za takve svoje zaključke iznio vrlo iscrpne, argumentirane i logične razloge koje u cijelosti prihvaća i ovaj drugostupanjski sud, žalitelj se radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja u tome dijelu upućuje na razloge navedene u obrazloženju pobijane presude (stranice 114. do 123. pobijane presude).

Optuženi M. K. u svojoj žalbi nadalje ističe da u to vrijeme nisu postojali propisi kojima bi bilo regulirano korištenje OSRH u izvođenju inženjerijskih radova kao "pomoć lokalnoj zajednici", zbog čega se to odvijalo kroz obuku i na temelju propisa o obuci, kao što nisu postojala niti su odobravana neka druga (posebna) sredstva koja su bila namijenjena za pomoć jedinicama lokalne samouprave, a time ni nadležnost po toj osnovi.

Navedeno niti nije sporno. Međutim, ovdje se radi o tome da je optuženi M. K. izdavanjem zapovijedi za angažiranje snaga Hrvatske vojske na izgradnji infrastrukture u Z. m. g. Općine S. postupio protivno izričitoj zapovijedi načelnika GS OSRH i upravo stoga su inkriminirani mu radovi izvedeni neovlašteno, što je, kao što je već prethodno izloženo, prvostupanjski sud pravilno zaključio i valjano obrazložio.

Optuženi M. K. u svojoj žalbi nadalje navodi da je zapovijed J. L. od 20. srpnja 2007. godine sačinjena mjesec dana nakon sastanka održanog u povodu proslave Dana državnosti u Uredu Predsjednika Republike Hrvatske kojemu je uz tadašnjeg predsjednika Republike Hrvatske, S. M., gradonačelnika S. B., M. D. i načelnika GS OSRH, J. L. bio nazočan i on. S tim u vezi smatra pogrešnim i zaključak prvostupanjskog suda da je taj sastanak održan prilikom proslave Dana državnosti 2008., a ne 2007. godine te mu je neshvatljivo da je prvostupanjski sud poklonio vjeru svjedoku S. M., no nije mu povjerovao da je u tom razgovoru zapovjedio da se u okviru obuke izvrše radovi na području Općine S., a po prethodnoj zamolbi gradonačelnika S. B., M. D.

U odnosu na istaknute žalbene navode prije svega treba navesti da je prvostupanjski sud pravilno zaključio da je sastanak na koji se poziva ovaj žalitelj održan u povodu proslave Dana državnosti upravo 2007., a ne 2008. godine. Budući da je za takav svoj zaključak iznio vrlo jasne, logične i argumentirane razloge, koje u cijelosti prihvaća i ovaj drugostupanjski sud, to se i žalitelj, radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja, upućuje na iste (stranica 122., pasus 2. pobijane presude).

Optuženi M. K. nije u pravu ni kada tvrdi da je svjedok S. M. iskazao da je u tom razgovoru zapovjedio da se u okviru obuke izvrše radovi na području Općine S., a po prethodnoj zamolbi gradonačelnika S. B., M. D. Naime, svjedok S. M. naveo je da se ne sjeća je li u tom razgovoru bila spomenuta Općina S., ali da to dozvoljava mogućim. Međutim, jasno je iskazao da on osobno nije nikome dao zapovijed za izvođenje infrastrukturnih radova koje je izvela Hrvatska vojska u Općini S. te na tom sastanku nitko nije spomenuo Općinu S. niti su išta govorili o Općini S., već su na načelnoj razini razgovarali o pružanju pomoći od strane Hrvatske vojske jedinicama lokalne samouprave. I svjedok J. L., koji je također bio nazočan tom sastanku i razgovoru, potvrdio je da Predsjednik Republike Hrvatske tom prilikom nije sugerirao da se pripadnici inženjerijskih postrojbi Hrvatske vojske koriste za izvođenje infrastrukturnih radova u Općini S. te je naveo da tom prilikom, izuzev radova na T., nije bilo riječi o izvođenju bilo kojih drugih radova.

Optuženi M. K. smatra netočnima i navode prvostupanjskog suda da radovi u Općini S. ne mogu spadati pod radove za područje S. B. jer su svi radovi na području Brodsko-posavske županije vođeni kao radovi na području S. B. Pri tome bi, da je postojao prethodni dogovor na način opisan u izreci pobijane presude, on u svoju zapovijed od 25. rujna 2007. godine zasigurno unio i izvršenje infrastrukturnih radova i za Općinu S., kao što je to učinio i za Općinu K., prije njezina donošenja.

Prije svega, potpuno su neprihvatljive žalbene tvrdnje optuženog K. da su svi radovi na području Brodsko-posavske županije vođeni kao radovi na području S. B. Naime, upravo je u Planu inženjerijskih infrastrukturnih radova za 2007. godinu od 20. srpnja 2007. godine, kojega se nesporno bio dužan držati i optuženi K. donoseći svoju zapovijed od 25. rujna 2007. godine, precizno navedeno na koja se područja i objekte u Brodsko-posavskoj županiji isti

odnose, a među njima, što je također nesporno, nisu i oni na području Općine S. Prema tome, sve kada bi se i prihvatila kao istinita obrana optuženog K. (koju ponavlja i u žalbi) da je prilikom proslave Dana državnosti 2007. godine u Uredu tadašnjeg predsjednika Republike Hrvatske, S. M. od načelnika GS OSRH, J. L. dobio usmeno odobrenje za izvođenje inženjerijskih radova i u Općini S. (koji, dakle, nisu bili obuhvaćeni ni u Zapovijedi načelnika GS OSRH, J. L. od 20. srpnja 2007. godine ni u Planu inženjerijskih infrastrukturnih radova za 2007. godinu od 20. srpnja 2007. godine), postavlja se pitanje zašto optuženi M. K. onda u svojoj Zapovijedi od 25. rujna 2007. godine nije naveo da će se inženjerijski radovi izvoditi i na području Općine S. Upravo, naime, takvo prešućivanje, odnosno nenavodenje takve činjenice, a kako je to pravilno zaključio i prvostupanjski sud, upućuje na postojanje prethodnog dogovora na način opisan u izreci pobijane presude. Uzevši u obzir prethodno izloženo, neprihvatljive su i žalbene tvrdnje optuženog K. da je za njega nebitno, kada je kroz obuku pružao pomoć lokalnoj zajednici, jesu li ti radovi izvršeni u samom gradu S. B. ili na području S. B. ili u njegovoj blizini.

Osim toga, a kako je to pravilno uočio prvostupanjski sud, kada bi tvrdnja obrane optuženog K. o postojanju usmene zapovijedi, odnosno odobrenja za izvođenje inkriminiranih mu radova bila istinita, upitno je kako bi se izvršenje takve zapovijedi moglo kontrolirati, osobito kada se ima u vidu zapovjedna struktura u Hrvatskoj vojsci koju karakteriziraju subordiniranost, preciznost i jasnoća. Konačno, svjedok J. L., čiji je iskaz prvostupanjski sud pravilno ocijenio istinitim, vrlo je jasno naveo da inženjerijske radove u Z. m. g. u Općini S. nije zapovjedio ni pismeno ni usmeno niti su to, koliko mu je poznato, učinili njegovi zamjenici. Isto tako, nikada o izvođenju tih radova nije razgovarao sa zapovjednikom HKOV-a, generalom M. K. niti s bilo kim drugim te osobno nije zaprimio izvješće ili kakvu drugu obavijest o izvođenju radova u S. Naveo je da je izdao samo zapovijed za radove na T. u S. B. za koje su i dobili zahtjev Grada S. B.

Optuženi M. K. u svojoj žalbi nadalje ističe da prvostupanjski sud nije trebao prihvatiti kao istinit iskaz svjedoka J. L. u dijelu u kojemu je on naveo da su službe u GS OSRH sačinjavale prijedlog Plana inženjerijskih radova u kojemu su bili točno navedeni radovi koji se trebaju izvršiti te je svojom zapovijedi naložio svim potčinjenim postrojbama da se tog Plana pridržavaju te da ga nitko od potčinjenih ne može mijenjati. Ovo stoga što, kako to ističe žalitelj, taj Plan sačinjavanju u Zapovjedništvu Kopnene vojske te se isti odnosi na potpis načelniku GS OSRH.

Međutim, ni istaknuti žalbeni navodi ne mogu se prihvatiti kao osnovani. Naime, iz Plana inženjerijskih infrastrukturnih radova za 2007. godinu od 20. srpnja 2007. godine proizlazi da su u dijelu Plana – izvođenje radova za potrebe civilnih struktura, pod točkom 5. odobreni radovi na uređenju zelenih površina spomeničkog područja „0“ kategorije, T. i rekonstrukcija drvenog mosta u T. B., a pod točkom 6. radovi na uređenju nerazvrstanih putova na području Općine O., dok radovi na izgradnji cesta u Z. m. g. Općine S. nisu bili ni zapovjedeni ni odobreni od strane načelnika GS OSRH J. L. Iz ovog je materijalnog dokaza, dakle, jasno vidljivo da su na području Brodsko-posavske županije odobreni samo opisani radovi u Gradu S. B. i u Općini O., no ne i radovi na izgradnji cesta u Z. m. g. Općine S. Prema tome, sve kada bi se i prihvatila žalbena tvrdnja optuženog K. da je taj Plan sačinjen u Zapovjedništvu Kopnene vojske, proizlazi da optuženom K. inkriminirane radove nije planirala ni predložila ni HKoV kao predlagatelj tog Plana.

Osporavajući pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na postojanje i iznos štete nastale za Republiku Hrvatsku inkriminiranim mu postupanjem, optuženi M. K. u svojoj žalbi prije svega ističe da proračunu Republike Hrvatske nije nanescena nikakva šteta zato što su radovi koje su obavile inženjerijske postrojbe HV-a u konkretnom slučaju obavljani u sklopu obuke, za koju je on bio ovlašten, tako da ti troškovi padaju na teret proračuna Republike Hrvatske bez obzira vrši li se ta obuka u okviru vojarni ili u okviru pružanja pomoći široj društvenoj zajednici. Nadalje, da prvostupanjski sud govori o nemogućnosti razgraničenja troškova zbog toga što su vojnici koji su bili angažirani na izgradnji prometnice u S. bili angažirani i na drugim gradilištima, no ipak bez vještaka ulazi u izračun troškova, i to terenskog dodatka, prehrane i prijevoza, našavši utvrđenim da je državni proračun oštećen za iznos od 67.549,55 kuna. Taj iznos je, kako to nadalje navodi ovaj žalitelj, matematički točan, ali je tih 18 vojnika bilo angažirano kroz tih 45 dana i na drugim gradilištima, zaključujući da je navedeni iznos potpuno proizvoljno određen od strane prvostupanjskog suda.

I USKOK smatra da je prvostupanjski sud pogrešno utvrdio iznos štete nastale državnom proračunu inkriminiranim postupanjem optuženog K. Međutim, ovaj žalitelj smatra da je iznosu od 67.549,55 kuna trebalo pribrojiti i iznos od 1.668.000,00 kuna koji se odnosi na tržišnu vrijednost izvedenih radova, a koji je utvrđen po građevinskoj vještakinji D. Š. Osim toga ističe da, iako u spisu postoje podaci o broju angažiranih vojnika u Z. S., uporabi radnih strojeva, prosječnoj potrošnji goriva i maziva radnih strojeva, prvostupanjski sud te podatke smatra nedovoljnim za ocjenu stvarne štete za državni proračun.

Već je ranije obrazloženo zašto nisu prihvaćene žalbene tvrdnje optuženog K. da inkriminiranim mu postupanjem za proračun Republike Hrvatske nije nastala nikakva šteta, tako da se taj dio ovdje neće ponavljati.

Što se tiče samog iznosa štete, za istaknuti je da je ranija prvostupanjska presuda u odnosu na optuženog K. bila ukinuta od strane ovog drugostupanjskog suda upravo zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na ovu odlučnu činjenicu, s uputom da se u ponovljenom postupku prije svega utvrdi je li HV pruža usluge obavljanja radova kakvi su izvedeni u konkretnom slučaju u tržišnim uvjetima (u kojem slučaju bi iznos od 1.668.000,00 kuna, koji predstavlja tržišnu vrijednost izvedenih radova, a utvrđen je po građevinskoj vještakinji D. Š., mogao predstavljati iznos štete za Republiku Hrvatsku) ili je obaveza korisnika radova HV-a samo namirenje stvarnih troškova koje jedinice HV-a imaju obavljajući određene poslove (kada bi se radilo o drugačijem iznosu koji kao takav tek treba utvrditi).

U ponovljenom postupku prvostupanjski sud je u cijelosti postupio sukladno ovom uputu. Prije svega je, na temelju iskaza svjedoka R. S. i J. D. utvrdio da HV u inkriminiranom razdoblju nije pružala usluge obavljanja inženjerijskih radova lokalnoj upravi i samoupravi po tržišnim uvjetima, zbog čega onda prilikom utvrđivanja iznosa te štete, i prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda, opravdano nije upotrijebio utvrđenja iz nalaza i mišljenja građevinske vještakinje D. Š. koja se, kao što je već navedeno, odnose na tržišne vrijednosti. Sam pristupivši utvrđivanju iznosa stvarnog troška koji je nastao angažmanom inženjerijskih postrojbi HV-a u konkretnom slučaju, prvostupanjski sud uzeo je u obzir cjelokupnu mu raspoloživu dokumentaciju. Svoje utvrđenje da se radi o iznosu od najmanje 67.549,55 kuna, na koji način je došao do istoga, odnosno što je sve uzeo u obzir pri tome, kao i zašto pojedine stavke troškova, a koje su nedvojbeno nastale, nije uzeo u obzir, prvostupanjski sud je vrlo

detaljno i sustavno obrazložio. Budući da te razloge u cijelosti prihvaća i ovaj drugostupanjski sud te da isti nisu dovedeni u pitanje ni žalbom USKOK-a ni žalbom optuženog M. K., žalitelji se radi izbjegavanja ponavljanja upućuju na iste (stranice 146. do 147. pobijane presude).

Prema tome, pravilnost i potpunost utvrđenog činjeničnog stanja u pobijanoj presudi u odnosu na optuženog M. K. nije s uspjehom dovedena u pitanje ni žalbom optuženog K. ni žalbom USKOK-a.

Žaleći se zbog povrede kaznenog zakona, optuženi M. K. u svojoj žalbi u bitnome ističe da nije dokazano da bi on počinio kazneno djelo za koje je proglašen krivim. On time zapravo osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, a ono ne opravdava žalbenu osnovu povrede kaznenog zakona budući da se ta povreda prosuđuje prema činjeničnom stanju iz izreke presude, a ne onom koje bi sa stanovišta žalitelja bilo ispravno. Kako je prvostupanjski sud na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio kazneni zakon pravno označivši djelatnost optuženog M. K. kao kazneno djelo iz čl. 291. st. 2. KZ/11., nije osnovana ni žalba ovog optuženika izjavljena zbog žalbene osnove iz čl. 469. ZKP/08.

Međutim, ispitujući pobijanu presudu sukladno čl. 476. st. 1. toč. 2. ZKP/08., ovaj drugostupanjski sud utvrdio je da je prvostupanjski sud povrijedio kazneni zakon na štetu optuženog M. K. kada mu je uz rad za opće dobro izrekao i posebnu obvezu iz čl. 62. st. 1. toč. 1. KZ/11. Naime, prema Zakonu o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 56/15. i 61/15. – ispravak), koji je stupio na snagu 30. svibnja 2015. godine, dakle prije nego što je donesena pobijana presuda, više nema mogućnosti izricanja posebnih obveza uz rad za opće dobro, kako je to ranije bilo propisano čl. 55. st. 3. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11. i 144/12.). Naime, sukladno odredbi čl. 62. st. 1. KZ/11., koji je na snazi od 30. svibnja 2015. godine, mogućnost izricanja posebnih obveza predviđena je samo uz uvjetnu osudu i djelomičnu uvjetnu osudu. No, kako je ovom odlukom drugostupanjskog suda u odnosu na optuženog M. K. pobijana presuda preinačena u odluci o kaznenoj sankciji na način da mu je izrečena uvjetna osuda (o čemu će više riječi biti u nastavku obrazloženja ove odluke), to pobijana presuda u tom dijelu nije mijenjana jer se u vrijeme kada je ista donesena posebna obveza iz čl. 62. st. 1. KZ/11. mogla izreći uz uvjetnu osudu, a to je moguće i prema odredbama sada važećeg kaznenog zakona.

Druge povrede kaznenog zakona na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti sukladno čl. 476. st. 1. toč. 2. ZKP/08. u odnosu na ovog optuženika nisu utvrđene.

Odluka o kazni i troškovima kaznenog postupka za optuženike I. B., I. M., M. K. i Z. S.

U žalbi zbog odluke o kazni u odnosu na optuženog I. B. i optuženog I. M. USKOK ističe da je prvostupanjski sud precijenio značaj olakotnih okolnosti na njihovoj strani, dok je potpuno zanemario niz otegotnih okolnosti, koje nije ni cijenio ni vrednovao, a te su da su obojica ovih optuženika osuđena za tri kaznena djela, pri čemu motivi, pobude i okolnosti te činjenica da su djela počinjena s izravnom namjerom ukazuju na izrazitu upornost. Djela pod točkom 1.) izreke pobijane presude obuhvaćaju dvije teške inkriminacije – poticanje optuženog K. na nezakonito angažiranje postrojbi HV-a te pogodovanje optuženom Ž. G.

(optuženi B.), odnosno pomaganje pogodovanju optuženog Ž. G. (optuženi M.) – od kojih svaka na svoj način predstavlja teški oblik počinjenja kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti. Nadalje, da odnos ovih optuženika spram radnji za koje su osuđeni (a što da je vidljivo iz sadržaja preslušanih razgovora) predstavlja potpuno nekritički odnos s izraženom bahatošću i cinizmom prema tijelima kaznenog progona te pokušaj da se odgovornost svali na tada teško bolesnog pročelnika B. V. (koji je u konačnici i umro od karcinoma). USKOK smatra da u odnosu na optuženog M. ne postoje bilo koje okolnosti koje bi opravdavale njegovo blaže kažnjavanje kao pomagatelja u odnosu na radnje optuženog B. kao glavnog počinitelja.

Žaleći se zbog odluke o kazni u odnosu na optuženog M. K., USKOK ističe da je prvostupanjski sud potpuno zanemario niz otegotnih okolnosti na njegovoj strani koje ne opravdavaju ni visinu izrečene zatvorske kazne ni njezinu zamjenu radom za opće dobro. Ističe da je optuženi K. zlorabio svoj položaj i ovlasti Zapovjednika HKOV-a, postupajući pri tome s izravnom namjerom te je grubo prekršio ustroj, hijerarhiju i principe funkcioniranja oružanih snaga. Osim što je proračunu RH nanio materijalnu štetu u iznosu od najmanje 67.549,55 kuna, svojim postupanjem je nanio i višestruku štetu ugledu oružanih snaga Republike Hrvatske u zemlji i inozemstvu, a način njegovog postupanja i odnos prema podređenima tijekom istražnim radnji (što da se vidi iz preslušanih razgovora) ukazuju na jedan potpuno neprincipijelni i izrazito opasni obrazac ponašanja koji nije primjeren pripadniku HV-a, a još manje zapovjedniku HKoV-a, koji bi trebao biti uzor drugima u zaštiti imovinskih i drugih interesa Republike Hrvatske. Pripadnike HV-a stavio je u funkciju privatnih interesa optuženika B. i M. i k tome još poduzimao niz radnji prema svojim podređenima kako se njegovo nezakonito postupanje ne bi otkrilo.

U odnosu na optuženog Z. S. USKOK ističe da prvostupanjski sud prilikom izbora kazne tom optuženiku nije uzeo u obzir ni cijenio kao otegotno okolnost da je on pravomoćno osuđen zbog kaznenog djela iz čl. 331. st. 1. KZ/11. S obzirom na to da je taj optuženik postupao s izravnom namjerom na poticanje službenih osoba u nezakonitom postupanju, s ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi svom trgovačkom društvu, pri čemu se radilo o poduzimanju više međusobno koordiniranih i dogovorenih radnji zajedno s radnjama službenih osoba u Općini S. i pomno smišljenom postupku radi izigravanja postupaka javne nabave, smatra da se kaznom zatvora od devet mjeseci, koja je zamijenjena radom za opće dobro, neće postići svrha kažnjavanja.

Žaleći se zbog odluke o kazni, optuženi I. B. ističe da je, s obzirom na to da nije počinio kaznena djela za koja je pobijanom presudom proglašen krivim, i odluka o kazni nezaslužena, nepravedna i nezakonita.

U okviru žalbene osnove odluke o kazni optuženi I. M. ističe da prvostupanjski sud nije uzeo u obzir i u dovoljnoj mjeri cijenio sve olakotne okolnosti na njegovoj strani, dok je precijenio otegotne okolnosti, time da je, što se tiče osude za kazneno djelo iz čl. 33. Zakona o energiji, u vrijeme donošenja pobijane presude nastupila rehabilitacija, zbog čega mu osuđivanost nije smjela biti cijenjena otegotnom okolnošću.

Žaleći se zbog odluke o kazni, optuženi M. K. ističe da utvrđene mu olakotne okolnosti nisu cijanjene u dovoljnoj mjeri, dok su otegotne precijenjene, a okolnosti da je kao sudionik Domovinskog rata tri puta ranjavan i ozljeđivan te da ima status Hrvatskog ratnog

vojnog invalida da uopće nisu uzete u obzir. Ističe da je za obnašanje dužnosti zapovjednika HKoV-a za svaku godinu dobivao najviše službene ocjene te da protiv njega nikada nije vođen stegovni postupak niti je upozoren na bilo kakvu pogrešku u rukovođenju i zapovijedanju. Za svoj je rad u HV-u nagrađivan i pohvaljivan, dodijeljeno mu je trinaest odličja i medalja te velik broj nagrada i pohvala, a u Domovinskom je ratu tri puta ranjen i ima status HRVI. Zbog svega navedenoga smatra da mu je izrečena kazna prestroga, nepravедna, nehumana i samim time nezakonita, da prelazi granice retributivnosti, da je u suprotnosti sa suvremenim tendencijama u sustavu kažnjavanja te da je posve zanemareno načelo individualizacije kazne.

Optuženi Z. S. izrijeком se ne žali zbog odluke o kazni, no njegova žalba zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede kaznenog zakona u sebi sadrži i žalbu zbog odluke o kazni (čl. 478. ZKP/08.).

Vrhovni sud Republike Hrvatske je i po službenoj dužnosti, uslijed odluka pod točkama I/, II/ i III/ izreke ove odluke, ispitao pobijanu presudu i u odluci o kazni, uzevši pri tome u obzir iznesene žalbene prigovore.

Pri tome je utvrđeno da je prvostupanjski sud optuženom B. olakotnim cijenio neosuđivanost i očinstvo jednog djeteta, dok otegotnih okolnosti na njegovoj strani nije našao. Optuženom M. olakotnim je cijenjeno da je otac dvoje djece, sudionik Domovinskog rata te da je odlikovan Spomenicom Domovinske zahvalnosti, dok mu je otegotnom cijenjena ranija osuđivanost. Optuženom K. olakotnim su cijenjeni dosadašnja neosuđivanost, sudioništvo u Domovinskom ratu, okolnost da je nositelj dvanaest odlikovanja i očinstvo dvoje djece, dok od otegotnih okolnosti na njegovoj strani prvostupanjski sud nije našao nijednu. Optuženom S. olakotnima su cijenjeni neosuđivanost, očinstvo troje djece i sudioništvo u Domovinskom ratu, dok otegotnih okolnosti na njegovoj strani prvostupanjski sud nije našao.

Što se tiče optuženog I. B.₁, uzeto je u obzir da je od ukupno tri kaznena djela za koja je on proglašen krivim pobijanom prvostupanjskom presudom ovom drugostupanjskom odlukom ta presuda ukinuta u odnosu na jedno kazneno djelo, u kojem dijelu je predmet upućen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku. U odnosu na jedno kazneno djelo ovom je drugostupanjskom odlukom odbijena optužba zbog zastare kaznenog progona, dok je u odnosu na jedno kazneno djelo pobijana presuda preinačena u pravnoj oznaci djela na način da je sada primijenjena blaža pravna kvalifikacija. Stoga je, a ne umanjujući značaj svih onih okolnosti koje su kao otegotne u odnosu na ovog optuženika izložene u žalbi USKOK-a, ovaj drugostupanjski sud ocijenio da je upravo kazna zatvora u trajanju od 8 mjeseci na koju je potom primijenjena uvjetna osuda s rokom provjeravanja od 1 godine primjerena okolnostima počinjenog kaznenog djela iz čl. 337. st. 1. KZ/97., opisanog u točki 2) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude i osobi konkretnog optuženika te je za očekivati da će se njome ostvariti opća svrha kaznenopravnih sankcija iz čl. 6. KZ/97. i svrha kažnjavanja iz čl. 50. KZ/97.

Jednaka situacija u pogledu brojnosti kaznenih djela za koja je proglašen krivim pobijanom presudom i sudbine te presude na temelju ove drugostupanjske odluke kako je prethodno opisano za optuženog I. B.₁ vrijedi i za optuženog I. M. Premda je optuženi I. M. u pravu kada u svojoj žalbi ističe da je u odnosu na kazneno djelo iz čl. 33. Zakona o energiji u vrijeme donošenja pobijane presude nastupila rehabilitacija, tu je okolnost bilo moguće

cijeniti u kontekstu optuženikovog ranijeg života, ličnosti i usklađenosti njegovog ponašanja s pravnim poretom. Uzevši stoga u obzir sve prethodno izneseno, a ne umanjujući značaj okolnosti koje kao otegotne u odnosu na ovog optuženika ističe USKOK u svojoj žalbi, prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda upravo je kazna zatvora u trajanju od 6 mjeseci na koju je potom primijenjena uvjetna osuda s rokom provjeravanja od 1 godine primjerena okolnostima počinjenog kaznenog djela iz čl. 337. st. 1. u svezi s čl. 38. KZ/97., opisanog u točki 2) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude i osobi konkretnog optuženika te je za očekivati da će se njome ostvariti opća svrha kaznenopravnih sankcija iz čl. 6. KZ/97. i svrha kažnjavanja iz čl. 50. KZ/97.

U odnosu na optuženog K., u pravu je taj optuženik da mu je kao olakotne okolnosti, pri ocjeni osobnih okolnosti trebalo cijeliti, osim samog sudjelovanja u Domovinskom ratu, i posebne okolnosti, a to je činjenica da je tijekom rata tri puta ranjen zbog čega i ima status Hrvatskog ratnog vojnog invalida.

S druge strane, ne može se prihvatiti žalbena tvrdnja USKOK-a da je potpuno zanemaren niz otegotnih okolnosti na strani tog optuženika. Naime, prethodno navedene okolnosti na koje kao otegotne upire USKOK u svojoj žalbi, a pri tome ne umanjujući njihovu težinu, nemaju onaj značaj koji im nastoji dati ovaj žalitelj, već iste predstavljaju obilježja postupanja za koje je optuženi K. i proglašen krivim pobijanom presudom te su se bez sumnje odrazile u odluci prvostupanjskog suda o mjeri kazne tom optuženiku.

Nakon što su, dakle, pravilno utvrđene sve okolnosti koje ima u vidu odredba čl. 47. KZ/11., po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, optuženom M. K. za kazneno djelo iz čl. 291. st. 2. KZ/11. pravilno je odmjerena kazna zatvora u trajanju od 1 godine. Stoga žalba USKOK-a, koji se zalaže za veću mjeru ove kazne, nije osnovana ni u tom dijelu jer bi time u konkretnom slučaju bila previše naglašena retributivna sastavnica kazne.

Uzevši, međutim, u obzir sada sve olakotne okolnosti, kao i protek vremena od počinjenja kaznenog djela za koje je optuženi M. K. proglašen krivim pobijanom presudom do donošenja ove drugostupanjske odluke (preko 13 godina), ocjena je ovog drugostupanjskog suda da je radi ostvarenja svrhe kažnjavanja iz čl. 41. KZ/11. u konkretnom slučaju uvjetna osuda primjerenija od zamjene kazne zatvora radom za opće dobro. Naime, određivanjem neizvršavanja odmjerene kazne zatvora ako optuženik u vremenu provjeravanja ne počinji novo kazneno djelo i ispuni određenu mu obvezu, prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda, ostvarit će se svi vidovi svrhe kažnjavanja propisani odredbom čl. 41. KZ/11. uz puno poštivanje načela individualizacije kazne. Stoga je optuženom M. K. valjalo izreći uvjetnu osudu na način da se kazna zatvora u trajanju od 1 godine neće izvršiti ako optuženik u vremenu provjeravanja od 2 godine ne počinji novo kazneno djelo i ako u roku od 1 godine od pravomoćnosti presude ispuni posebnu obvezu popravljanja štete iz čl. 62. st. 1. toč. 1. KZ/11. Prilikom određivanja roka za izvršenje posebne obveze uzeto je u obzir i to da optuženiku treba pružiti realnu mogućnost da naknadi štetu. Optuženik je pri tome upozoren da sud može opozvati uvjetnu osudu i odrediti izvršenje kazne zatvora ako u roku koji mu je određen ne izvrši u potpunosti ili u većoj mjeri posebnu obvezu iz čl. 62. KZ/11. koja mu je naložena (čl. 58. st. 5. KZ/11.).

Što se tiče optuženog Z. S., u pravu je USKOK kada u svojoj žalbi ističe da mu prvostupanjski sud raniju osuđivanost uopće nije uzeo u obzir prilikom izbora vrste i mjere

kazne. Međutim, kada se ima na umu da je i kazneno djelo tog optuženika ovom drugostupanjskom odlukom pravno označeno po blažem kaznenom zakonu, kao i to da taj optuženik postupanjem za koje je proglašen krivim, prema izreci prvostupanjske presude, nije ostvario protupravnu imovinsku korist, ocjena je ovog drugostupanjskog suda da je radi postizanja opće svrhe kaznenopravnih sankcija iz čl. 6. KZ/97. i svrhe kažnjavanja iz čl. 50. KZ/97. optuženog Z. S. za kazneno djelo iz čl. 337. st. 1. u svezi s čl. 37. KZ/97. bilo primjereno osuditi na kaznu zatvora u trajanju od 6 mjeseci i potom primijeniti uvjetnu osudu s rokom provjeravanja od 1 godine.

U slučaju opoziva uvjetne osude optuženicima B., M., K. i S. će se u kazne zatvora na koje su osuđeni uračunati vrijeme provedeno u istražnom zatvoru, a kako je to navedeno u izreci ove odluke.

Žaleći se zbog odluke o troškovima kaznenog postupka, optuženi I. M. ističe da je ista donesena na temelju odredbe čl. 148. st. 1. ZKP/08., što da je suprotno zakonu jer je istu trebalo donijeti na temelju odredbe čl. 148. st. 3. ZKP/08. i odrediti koliki će dio troškova platiti svaki od optuženika.

Točno je da se odredba čl. 148. st. 1. ZKP/08. odnosi na određivanje naknade troškova kaznenog postupka u slučaju donošenja osuđujuće presude za jednog optuženika, dok se odredba čl. 148. st. 3. ZKP/08. odnosi na određivanje naknade troškova kaznenog postupka u slučaju donošenja osuđujuće presude za više optuženika. Međutim, pozivanje prvostupanjskog suda na pogrešnu zakonsku odredbu nije od utjecaja na pravilnost i zakonitost odluke o troškovima kaznenog postupka. Ovo tim više kada se ima u vidu da obje te zakonske odredbe reguliraju naknadu troškova kaznenog postupka u slučaju donošenja osuđujuće presude te je i iz izreke i iz obrazloženja te odluke jasno vidljivo da je ista, unatoč pozivanju na odredbu čl. 148. st. 1. ZKP/08., zapravo donesena sukladno odredbi čl. 148. st. 3. ZKP/08., dakle onoj zakonskoj odredbi na koju kao pravilnu upire i sam žalitelj. Tom zakonskom odredbom propisano je da će sud u presudi kojom je više optuženika proglašeno krivima odrediti koliki dio troškova će podmiriti svaki od njih, a ako to nije moguće, odlučit će da svi optuženici solidarno podmire troškove, dok će plaćanje paušalne svote odrediti za svakog optuženika pojedinačno. Budući da je prvostupanjski sud u konkretnom slučaju postupio upravo sukladno toj zakonskoj odredbi opredijelivši se za ovu potonje navedenu soluciju, žalbu optuženog I. M. u tom dijelu trebalo je odbiti kao neosnovanu.

Kako je, dakle, odluka o troškovima postupka pravilna i valjano obrazložena, ista nije dovedena u pitanje ni paušalnim žalbenim navodom optuženog M. K. da je s obzirom na navode žalbe pogrešna i odluka o troškovima postupka.

U odnosu na oslobađajući dio pobijane presude

Žaleći se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 7. ZKP/08., USKOK ističe da je prvostupanjski sud oslobodio optuženog I. R. od optužbe za poticanje optuženika I. B.¹ i I. M. na zloporabu položaja i ovlasti te pribavljanje znatne protupravne imovinske koristi, pri čemu presudom nije odlučio o kaznenoj odgovornosti optuženika B. i M. u supočinjenju kaznenog djela s optuženim R. (točka 1. alineja 1. izreke optužnice) pa ostaje nejasno jesu li optuženici B. i M. krivi ili nisu krivi za navedeno kazneno

djelo. Prema stanovištu žalitelja, prvostupanjski sud u tom dijelu nije u potpunosti riješio predmet optužbe te je izreka presude potpuno nerazumljiva.

Istaknuti žalbeni navodi, međutim, nisu osnovani. Naime, nakon što je zaključio da nije dokazano da su optuženici B., M. i R. radnjama opisanim u točki 1. alineji 1. optužnice ostvarili bitna obilježja terećenih im kaznenih djela, prvostupanjski sud je optuženog I. R. pobijanom presudom oslobodio od optužbe za isto, dok je optuženike B. i M. pravilno izostavio iz izreke oslobađajućeg dijela pobijane presude. Naime, kako je toj dvojici optuženika izvornom optužnicom USKOK-a pod točkom 1. (koja u tom dijelu nije izmijenjena od strane ovlaštenog tužitelja), bilo stavljeno na teret počinjenje jednog produljenog kaznenog djela iz čl. 337. st. 4. KZ/97. (odnosno u svezi s čl. 38. KZ/97. u odnosu na optuženog M.), koje se sastojalo od preambule i dvije alineje, a obojica su pobijanom presudom proglašeni krivima za djelatnost opisanu u alineji 2. točke 1. optužnice (inkriminacija za koju se terete optuženici B., M. i G.), prvostupanjski sud ih nije mogao istovremeno i osloboditi od optužbe za djelatnost opisanu u alineji 1. točke 1. optužnice (inkriminacija za koju se terete optuženici B., M. i R.).

Kako je, dakle, prvostupanjski sud pravilno postupio kada je optuženike B. i M. izostavio iz izreke oslobađajućeg dijela presude, smatrajući nedokazanim te njihove radnje koje su bile sastavnim dijelom produljenog kaznenog djela, što je i valjano obrazložio, nisu počinjene bitne postupovne povrede iz čl. 468. st. 1. toč. 7. i 11. ZKP/08. na koje upire USKOK.

Žaleći se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 2. ZKP/08., USKOK ističe da je u odnosu na utvrđivanje tržišne vrijednosti neizgrađenog zemljišta u Z. m. g. Općine S. koje je bilo predmetom natječaja, a što je odlučna činjenica za kaznenu odgovornost optuženika, prvostupanjski sud svoje zaključke utemeljio na dokazima pribavljenima suprotno odredbama ZKP/08. Ističe da je najprije provedeno građevinsko vještačenje po vještakinji D. Š. koja je utvrdila da je tržišna vrijednost građevinskog zemljišta u Z. m. g. S. 32 eura/m². U ponovljenom postupku na pripremnom ročištu 15. lipnja 2016. godine kao dokaz optužbe predložena je dopuna vještačenja po istoj vještakinji na okolnosti ukazane u odluci VSRH I KŽ-Us 142/14 od 16. lipnja 2015. godine, koji dokazni prijedlog je prihvaćen. Iako ta odluka nije opozvana niti je donesena odluka da će se provesti vještačenje po drugom vještaku, izvan rasprave i bez odluke raspravnog vijeća, od strane predsjednika vijeća izdan je nalog za vještačenje po vještaku i procjenitelju G. O., što je u izravnoj suprotnosti s odredbama čl. 393. toč. 4. i čl. 419. ZKP/08., time da taj nalog ni nije dostavljen USKOK-u, kako to nalaže odredba čl. 309. st. 1. ZKP/08., da bi potom, također nezakonito, bilo određeno i treće vještačenje po I. I. d.d., O.

U odnosu na istaknute žalbene navode prije svega treba navesti sljedeće. Vještakinja D. Š., koja je ispred I. I. d.d., Z. izradila prvo građevinsko vještačenje u ovom predmetu je u svom podnesku prvostupanjskom sudu od 24. listopada 2016. (list 6855 spisa) navela da u ožujku 2012. godine, kada je izradila elaborat procjene tržišne vrijednosti nekretnina, nije postojala zakonska regulativa u vezi procjene tržišne vrijednosti nekretnina, tako da procijenjene tržišne vrijednosti zemljišta dobivene na temelju metodologije koja je tada primijenjena nisu mjerodavne te su neusporedive s podacima na temelju kojih se danas izrađuje procjena tržišne vrijednosti nekretnina. Stoga je, kako je nadalje navela, neophodno izraditi novu procjenu tržišne vrijednosti zemljišta na temelju Zakona o procjeni vrijednosti

nekretnina ("Narodne novine" broj 78/15.), Pravilnika o metodama procjene vrijednosti nekretnina ("Narodne novine" broj 105/15.) i Pravilnika o informacijskom sustavu tržišta nekretnina ("Narodne novine" broj 114/15. i 122/15.) i radi toga imenovati sudskog vještaka ili procjenitelja koji će to učiniti na temelju podataka iz informacijskog sustava tržišta nekretnina (eNekretnine).

O ovom očitovanju vještakinje prvostupanjski sud je izvijestio zamjenika Ravnateljice USKOK-a, najavivši mu da će biti određen novi vještak procjenitelj građevinske struke, s čime se zamjenik D. D. suglasio (službena bilješka od 25. listopada 2016. godine na poledini lista 6855 spisa), nakon čega je nalogom od 27. listopada 2016. godine (listovi 6856-6857) naloženo novo građevinsko vještačenje po vještaku, G. O. Prema sadržaju tog naloga prilikom utvrđivanja tržišne vrijednosti zemljišta posebice je potrebno uzeti u obzir stvarne podatke o realiziranim cijenama zemljišta u poslovnim zonama pribavljenima od strane suda i priležeće spisu predmeta (kupoprodajni ugovori pribavljeni od općina i gradova te u svezi istih pribavljeni podaci nadležnih poreznih ispostava) te uprosječivanjem tih podataka, uvažavajući i ostale relevantne podatke, utvrditi prosječnu tržišnu cijenu zemljišta u Z. m. g. S., raspone početnih cijena tih zemljišta te uprosječene početne cijene istoga koristeći se dostupnim podacima vezanima za poduzetničke zone koji također prileže spisu.

Ovakvim određivanjem zadatka vještačenja u nalogu u cijelosti je postupljeno i sukladno uputi iz spomenute odluke VSRH u kojoj je navedeno da se tržišna vrijednost zemljišta može utvrditi "samo uprosječivanjem podataka o istaknutim cijenama iz ugovora o prodaji sličnog zemljišta prvenstveno u zemljopisno bliskim krajevima, a zatim i vezano za poslovnu uvjetovanost u drugim područjima Republike Hrvatske u kojima su građene Zone malog gospodarstva", tako da se u ponovljenom postupku mora "s više pažnje pristupiti utvrđivanju tržišne vrijednosti zemljišta polazeći od mišljenja vještaka da je to vrijednost koja se stvarno može i postići na tržištu, vodeći pri tome računa o objektivnim pokazateljima cijene zemljišta, a što je moguće objektivizirati samo kroz stvarne podatke o cijenama zemljišta u sličnim prostornim uvjetima odnosno u sličnim tržišnim uvjetima u Republici Hrvatskoj, provjerom ovih podataka u područnim uredima porezne uprave gdje se prijavljuju ugovori o prometu nekretninama."

Što se tiče žalbene tvrdnje USKOK-a da mu nije dostavljen nalog za ovo drugo građevinsko vještačenje kako to nalaže odredba čl. 309. st. 1. ZKP/08., treba navesti da je njome propisano postupanje prilikom provođenja dokaznih radnji u prethodnom postupku, dok je ovaj konkretni nalog izdan u stadiju rasprave pred prvostupanjskim sudom, te sukladno u zakonu zadržanim inkvizitornim ovlastima, sud ima mogućnost odrediti izvođenje pojedinog dokaza i po službenoj dužnosti, neovisno o stavu stranaka o tom dokazu. Osim toga, radi se o dokazu koji je potom izveden na raspravi u konfrontacijskoj formi, kada je državni odvjetnik imao mogućnost u punom opsegu ispitivati vještaka, te prigovor državnog odvjetnika da mu nalog za vještačenje nije prethodno dostavljen se ukazuje promašenim.

Nakon što je vještakinja D. Š. na raspravi 20. prosinca 2016. navela da ne zna da li bi rezultat njezinog vještačenja bio drugačiji da je u vrijeme njegove izrade postojala zakonska regulativa koja postoji danas te da se ne bi mogla očitovati u smislu usklađivanja s utvrđenjima vještaka G. O. zato što ne zna kakve bi ulazne podatke za izradu nalaza i mišljenja dobila, branitelji svih optuženika stavili su primjedbu na njezin nalaz i mišljenje te

su izrazili protivljenje dokaznom prijedlogu USKOK-a da joj se povjeri izrada dopune nalaza i mišljenja građevinskog vještačenja.

S obzirom na ovakva očitovanja suprotstavljenih stranaka u postupku u odnosu na dokaz koji je bitan za utvrđivanje odlučnih činjenica, prvostupanjski sud je potpuno ispravno postupio odlučivši provesti i treće građevinsko vještačenje, i to po istoj pravnoj osobi kojoj je bilo povjereno i prvo takvo vještačenje, samo drugom regionalnom centru, pri čemu je zadatak vještačenja u pisanom nalogu sadržajno određen potpuno jednako kao i u nalogu za drugo građevinsko vještačenje izdanom vještaku G. O. (listovi 7091 do 7092 spisa).

Osporavajući zakonitost ovog potonjeg vještačenja, USKOK ističe i to da Regionalni centar O. nema vlastitu pravnu osobnost, dok M. P., koji je obavio vještačenje po navedenom nalogu, nije ni stalni sudski vještak ni stalni sudski procjenitelj niti može obavljati procjene vrijednosti nekretnina prema Zakonu o procjeni vrijednosti nekretnina. Međutim, ni istaknuti žalbeni prigovori nisu osnovani. Naime, samo vještačenje naloženo je pravnoj osobi, odnosno znanstvenoj ustanovi ovlaštenoj za provođenje takve vrste vještačenja – I. I. d.d. Z. (koji je, kao što je već navedeno, proveo i prvo vještačenje u ovom predmetu), a u okviru njega Regionalnom centru O., čiji je zaposlenik M. P. bio ovlašten provesti samo vještačenje (čl. 309. st. 2. ZKP/08.) i u odnosu na kojega ne postoji nijedan od razloga za izuzeće (čl. 315. st. 1. u svezi s čl. 311. ZKP/08.).

Kako, dakle, ne postoji nijedan od razloga zbog kojega bi nalazi i mišljenja vještaka G. O. i I. I. d.d., Regionalnog centra O. (u sklopu kojega je vještačenje proveo M. P.) bili nezakoniti dokazi, to nije osnovana ni žalbena tvrdnja USKOK-a o ostvarenoj bitnoj postupovnoj povredi iz čl. 468. st. 2. ZKP/08.

USKOK se zapravo ne slaže s utvrđenjima iz nalaza i mišljenja ovih dvaju vještačenja smatrajući da je prvostupanjski sud, polazeći od istih i stavljajući ih u međusobnu korelaciju, pogrešno zaključio da je početna cijena u natjecajima za prodaju neizgrađenog građevinskog zemljišta u Z. m. g. S. od 5 eura/m² bila u granicama uobičajenih tržišnih vrijednosti građevinskog zemljišta u zonama malog gospodarstva i u granicama dopuštenog odstupanja od +/- 30 % od vrijednosti utvrđene od strane Porezne uprave te da stoga ni za Općinu S. nije nastupila nikakva šteta.

Ustraje u tome da je prvostupanjski sud potpuno neosnovano eliminirao nalaz i mišljenje vještakinje D. Š. koja je utvrdila tržišnu vrijednost zemljišta od 32,00 eura/m² te iznosi niz prigovora pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja u tom dijelu – da prvostupanjski sud pogrešno smatra irelevantnim postojanje zaštitnih klauzula i raskidnih uvjeta u ugovorima koji su zaključeni u ostalim zonama (nasuprot kupoprodajnim ugovorima u Z. S.), kao i okolnost što u ugovorima za Z. S. nije bila ugovorena bilo kakva obveza za kupce; da potpuno relativizira pojam povlaštene cijene i izjednačava ga s tržišnom cijenom i vrijednosti zemljišta; da pogrešno smatra nebitnim na koji način je došlo do formiranja početne cijene od 5 eura/m², kao i okolnost što nisu vidljivi kriteriji za takvu cijenu; da svoje utvrđenje o tržišnoj vrijednosti zemljišta u Z. ni na koji način nije doveo u vezu s ostalim podacima u spisu koji se tiču navedene okolnosti (procjena drugih vještaka, daljnja preprodaja zemljišta i dr.); da je već u samim nalogima za provođenje drugog i trećeg građevinskog vještačenja naložen takav opseg provođenja vještačenja koji je u suprotnosti s ukidnom odlukom VSRH; da su potpuno ignorirane ostale činjenice iz spisa odlučne za procjenu tržišne vrijednosti

nekretnina - parcela u Z. prodana tvrtci H. c. d.o.o. po cijeni od 11 eura/m²; da uopće nije uzeto u obzir daljnje raspolaganje istim nekretninama od strane kupaca, a osobito ugovor između tvrtki R. d.o.o. i K. d.o.o. od 14. travnja 2008. godine s kupoprodajnom cijenom od 34,00 eura/m²; da je Općina S. po logici pravne norme bila u obvezi da prije raspisivanja natječaja po ovlaštenom sudskom vještaku procijeni i utvrdi tržišnu cijenu zemljišta kao polaznu osnovu za određivanje cijene u javnom natječaju, što je ovdje potpuno izostalo, a prvostupanjski sud je u pobijanoj presudi samo iznio stav da Općina S. to nije bila obvezna učiniti, no nije dao ni odgovor na koji bi se to drugi način moglo utvrditi.

Prigovarajući vjerodostojnosti nalaza i mišljenja vještaka G. O., USKOK ističe da je taj vještak, koristeći poredbenu metodu, uspoređivao cijene iz kupoprodajnih ugovora građevinskog zemljišta u drugim zonama malog gospodarstva, potpuno pogrešno uzimajući u obzir da su cijene iz tih ugovora tržišne (prema žalitelju se radi o poticajnim cijenama), a potom je, usporedbom navedenih podataka, došao do prosječne tržišne cijene neizgrađenog građevinskog zemljišta u Z. S. od 42,00 kune/m², ne uzimajući u obzir posebnosti zona malog gospodarstva u pogledu njihovog osnivanja i svrhe te posebnog režima, a osobito u pogledu formiranja početnih kupoprodajnih cijena i zaštitnih klauzula u kupoprodajnim ugovorima.

O razlozima zbog kojih prvostupanjski sud prilikom donošenja svog zaključka o ovoj odlučnoj činjenici - tržišnoj vrijednosti zemljišta koje je bilo predmetom inkriminacija – nije uvažio utvrđenja iz prvog nalaza i mišljenja građevinskog vještačenja, koji je ispred I. I. d.d., Z. izradila D. Š., već je prethodno rečeno.

Što se tiče žalbenih prigovora USKOK-a koji se odnose na utvrđenja proizašla iz drugog građevinskog vještačenja po vještaku G. O. i na njima utemeljene zaključke prvostupanjskog suda - da su početna (isključna) cijena zemljišta na objavljenom javnom natječaju (5 eura/m²), kao i cijena u realiziranom kupoprodajnom ugovoru (5,10 eura/m²) bile u granicama tržišnih vrijednosti i tržišnih cijena građevinskog zemljišta u Z. m. g. S. te da stoga ni Općina S. njegovom prodajom nije pretrpjela nikakvu štetu – isti su bili isticani i u tijeku postupka pred prvostupanjskim sudom. Budući da je prvostupanjski sud iznio vrlo jasne, detaljne i iscrpne razloge na kojima je utemeljio svoje prethodno navedene zaključke i ujedno otklonio osnovanost prigovora USKOK-a, a te razloge u svemu prihvaća i ovaj drugostupanjski sud, žalitelj se radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja upućuje na iste (stranice 46. do 56. pobijane presude).

USKOK smatra pogrešnim i zaključak prvostupanjskog suda da se u proceduri donošenja odluka u Općini S. općinske vijećnike i članove poglavarstva ne može dovesti u zabludu, da su sve odluke donesene u zakonom propisanoj proceduri, da se o početnoj cijeni za prodaju zemljišta raspravljalo na sjednicama i Općinskog vijeća i Općinskog poglavarstva te da su ta tijela i donijela odluku o početnoj cijeni od 5,00 eura/m². Ističe da, potpuno suprotno zaključcima prvostupanjskog suda, Općinsko vijeće Općine S. nikada ni u jednoj odluci nije odredilo početnu cijenu od 5,00 eura/m² niti druge uvjete natječaja za prodaju zemljišta u Z. te je odluka o tome donesena isključivo od strane Općinskog poglavarstva u kojemu je optuženi B. bio predsjednik, a optuženi M. član, a ključnim momentom inkriminacije smatra zapisnik s 37. sjednice Poglavarstva Općine S. od 28. prosinca 2007. godine, koji je potpisao optuženi B. kao predsjednik, a kojoj sjednici je nazočio i optuženi I. M. kao član. U tom je zapisniku, naime, pod točkom 2. dnevnog reda upisano donošenje odluke o raspisivanju natječaja o prodaji građevinskog zemljišta u Z. m. g. Općine S., da je ta

odluka donesena te je kao sastavni dio zapisnika unesen cjelovit tekst natječaja za prodaju zemljišta u Z. S. s početnom cijenom od 5,00 eura/m². U navedenom zapisniku zabilježena je nazočnost I. D., N. B., S. K., B. V. te L. H. Prvonavedena trojica ispitani u svojstvu svjedoka suglasno i kategorički su naveli da na toj sjednici nisu donijeli odluku o raspisivanju natječaja za prodaju zemljišta po početnoj cijeni od 5,00 eura/m² te da uopće nisu vidjeli tekst i uvjete natječaja, dok je svjedokinja L. H. kategorički navela da navedenu sjednicu nije vodila te da o istoj nema bilješki iako se one vode za sve sjednice, kao i to da ta sjednica nije audio snimana iako se sve sjednice snimaju. Žalitelj potom zaključuje da se zapravo dogodilo to da su optuženici B. i M. proveli svoje zamisli u djelo te bez znanja i odobrenja ostalih članova Poglavarstva unijeli u zapisnik unaprijed osmišljeni tekst natječaja, dok su i članovi Općinskog vijeća i Općinskog poglavarstva imali u njih povjerenja i po pitanju zakonitosti natječaja bili dovedeni u zabludu.

Za sve prethodno istaknute zaključke, koje USKOK smatra pogrešnima, prvostupanjski sud je u obrazloženju pobijane presude također iznio vrlo iscrpne, sveobuhvatne i životno logične razloge, posebno obrazloživši razlike u pogledu određenih činjenica koje proizlaze iz pojedinih dokaza i iznijevši svoju ocjenu njihove vjerodostojnosti i, slijedom toga, prihvatanja odnosno neprihvatanja. Budući da i takvo obrazloženje prvostupanjskog suda ovaj drugostupanjski sud u cijelosti prihvaća, to se i žalitelj, radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja, upućuje na isto (stranice 77. do 91. pobijane presude).

S obzirom na navedeno, potpuno su neprihvatljive i žalbene tvrdnje USKOK-a da postojanje zajedničkog dogovora optuženika B., M. i R. o unaprijed određenim natječajnim uvjetima i realizaciji tog dogovora potvrđuju i okolnosti da je objava natječaja išla prije izvršene parcelacije, da su na natječaju bile identične ponude gotovo svih kupaca od 5,10 eura/m² te da je izvršena prodaja velikih parcela.

Žalitelj nadalje ističe da je prvostupanjski sud nedvojbeno utvrdio da u tekstu obaju natječaja nisu bile predviđene tzv. raskidne klauzule niti bilo koja obveza kupaca u smislu započinjanja proizvodnje i jamstva da će se kupci baviti djelatnošću, da nije bila predviđena mogućnost raskida ugovora te da je rok za prijavu na natječaj bio svega 8 dana. Te su okolnosti, međutim, za prvostupanjski sud samo indicije koje ne govore u prilog fiktivnosti natječaja. Suprotno tome, žalitelj smatra da iste potvrđuju postojanje zajedničkog dogovora optuženika B., M. i R. o unaprijed određenim natječajnim uvjetima i realizaciji tog dogovora.

Međutim, ni istaknutim žalbenim tvrdnjama USKOK-a nije s uspjehom dovedena u pitanje pravilnost zaključaka prvostupanjskog suda u pogledu naprijed navedenih okolnosti. To se prije svega odnosi na rok za prijavu na natječaj od 8 dana. Budući da je prvostupanjski sud, po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, pravilno zaključio da isti nije rezultat dogovora između optuženih B., M. i R., a te razloge prvostupanjskog suda kao vrlo detaljne, logične i životno uvjerljive prihvaća i ovaj drugostupanjski sud, to se i žalitelj, radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja, upućuje na iste (stranica 98., pasus 2. pobijane presude).

Ni okolnosti da u tekstu natječaja nisu bile predviđene tzv. raskidne klauzule niti bilo koja obveza kupca u smislu započinjanja proizvodnje i jamstva da će se kupac baviti djelatnošću, kao niti mogućnost raskida ugovora, protivno stanovištu USKOK-a, ne potvrđuju postojanje zajedničkog dogovora između optuženika B., M. i R. o unaprijed određenim natječajnim uvjetima i realizaciji tog dogovora. Ovdje prije svega valja imati na umu da su na

tom istom natječaju pod istim uvjetima i s istom namjenom (trgovačka djelatnost), osim tvrtke I. d.o.o., sudjelovale još dvije tvrtke - H. c. d.o.o. i M. d.o.o., pri čemu je Općina S. s tvrtkom H. c. d.o.o. zaključila kupoprodajni ugovor pod istim uvjetima i na isti način kao i s tvrtkom I. d.o.o., dakle takav u kojemu također nisu bili ugrađeni zaštitni mehanizmi u pogledu roka izgradnje i početka obavljanja djelatnosti, zabrane prodaje zemljišta u određenom razdoblju i dr. U tom je smislu prvostupanjski sud obranu optuženog I. B.₁ u dijelu u kojemu je obrazložio zašto ni u jednom od ugovora za prodaju toga zemljišta, pa tako ni u onom zaključenom između Općine S. i tvrtke I. d.o.o., nisu bili predviđeni zaštitni mehanizmi s pravom ocijenio kao logičnu i uvjerljivu. Optuženi I. B.₁ je tu okolnost, naime, obrazložio time da je Općina S. na navedenom zemljištu, koje joj je bilo darovano od strane Vlade RH, morala izgraditi komunalnu infrastrukturu, no kako je vrijednost infrastrukturnih radova po projektantskim cijenama bila oko 15 milijuna kuna, dok je njihov proračun iznosio oko 3 milijuna kuna, nisu mogli ispoštovati rok od tri godine za uređenje tog zemljišta iz ugovora o darovanju zaključenog s Vladom RH. Stoga su ga odlučili prodati, a novac koji su od toga dobili uložili su u infrastrukturu plina, kanalizacije i vodovoda. Upravo stoga što nisu znali, nisu bili sigurni hoće li infrastrukturu riješiti u roku, nisu se mogli dovesti u situaciju da zbog neizgradnje infrastrukture moraju vraćati kupoprodajne cijene kupcima jer bi time bankrotirali. To je razlog neugrađivanja zaštitnih mehanizama u kupoprodajne ugovore.

Ovakvo obrazloženje je potpuno prihvatljivo i za ovaj drugostupanjski sud. Uzevši, naime, u obzir da su (što je nedvojbeno utvrđeno) parcele na području gospodarske Z. S. ustvari bile livada, bez izgrađene infrastrukture, da je i prije raspisivanja natječaja na koji se, između ostalih, javila i tvrtka I. d.o.o. u Z. bila na snazi privremena mjera zabrane obavljanja građevinskih radova izrečena od strane Uprave za inspekcijske poslove Područne jedinice S. B., Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva od 19. prosinca 2007. godine, koja je trajala do 30. listopada 2008. godine, dakle i nakon zaključenja kupoprodajnog ugovora između Općine S. i tvrtke I. d.o.o., za Općinu S. je opasnost ugovaranja takvih raskidnih klauzula doista bila realna. Uzevši, naime, u obzir da je Z. m. g. Općine S. trebalo staviti u funkciju u roku od tri godine od darovanja zemljišta, a da u istoj nije bilo infrastrukture, pri čemu je na snazi bila i zabrana građenja za koju se u vrijeme zaključenja kupoprodajnih ugovora nije znalo do kada će trajati, sasvim je smisleno da Općina S. kao prodavatelj tog zemljišta kupcima nije mogla uvjetovati početak pokretanja djelatnosti u Z. i s tim u svezi ugovarati raskidne klauzule, tim više što ni sama Općina S. na sebe nije mogla preuzeti rok do kojega će osigurati kupcima infrastrukturu neophodnu za njihov početak rada u Z.

Prvostupanjski sud je pravilno zaključio da je, s obzirom na ono za što su se u ovom dijelu teretili optuženici B., M. i R., činjenica raspolaganja zemljištem koje je bilo predmetom kupoprodajnog ugovora između Općine S. i trgovačkog društva I. d.o.o., a do kojeg raspolaganja je došlo nakon sklapanja i realizacije tog ugovora od strane trgovačkog društva I. d.o.o., sasvim neodlučna. Pravilan je i zaključak toga suda da se pri tome radilo o raspolaganju između povezanih društava, zbog čega onda ni cijene koje su tom prilikom postignute nisu bile tržišne.

Ni pravilnost izloženih zaključaka prvostupanjskog suda nije s uspjehom dovedena u sumnju žalbenim tvrdnjama USKOK-a da se tu nije radilo o prividnom pravnom poslu, već o stvarnoj zaradi na razlici između kupoprodajne cijene (5,10 eura/m²) i cijene po kojoj je trgovačko društvo R. d.o.o. (nakon što mu je pripojeno trgovačko društvo I. d.o.o.) dalje

prodalo to isto zemljište trgovačkom društvu K. d.o.o. (34,10 eura/m²). Budući da je prvostupanjski sud i za te, prethodno navedene, zaključke iznio jasnu i logičnu argumentaciju, koju u cijelosti prihvaća i ovaj drugostupanjski sud, to se i USKOK, radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja, upućuje na istu (stranice 187. do 188. pobijane presude).

Ne mogu se prihvatiti ni žalbene tvrdnje USKOK-a da na postojanje dogovora među optuženicima B., M. i R. na način kako im se inkriminira optužbom upućuje činjenica njihovog poznanstva od ranije. Naime, ta činjenica, osim što sama po sebi nije i ne može biti ni odlučna ni dostatna za zaključak o postojanju dogovora među optuženicima na način kako ih se tereti optužnicom, ne proizlazi ni iz sadržaja telefonskih razgovora pribavljenih provođenjem posebnih dokaznih radnji, a kako je to pravilno zaključio i valjano obrazložio prvostupanjski sud. Uz sve ono što je u tom smislu iscrpno navedeno u obrazloženju pobijane presude, a s čime se u potpunosti slaže i ovaj drugostupanjski sud, ovdje još samo treba dodati da je tu riječ o razgovorima koji su vođeni gotovo dvije godine nakon vremena inkriminacija za koje se optuženici terete, tako da se već iz te okolnosti, s obzirom na vremensku komponentu, teško može zaključivati o takvoj komunikaciji koja bi nedvojbeno upućivala na postojanje dogovora. Kada se, dakle, uzme u obzir i to da su obrane samih optuženika suglasne u tome da među njima nije bilo nikakvog dogovora u smislu kako im se inkriminira te da ne postoji nijedan izravni dokaz, bilo materijalni, bilo personalni koji bi upućivao na suprotan zaključak, pravilnost utvrđenja prvostupanjskog suda u ovom dijelu nije s uspjehom dovedena u pitanje žalbom USKOK-a.

Ustrajući kod toga da je među optuženicima postojao dogovor o postupanju vezanom uz prodaju zemljišta kako je to opisano u optužbi, žalitelj ističe da su pretragom računala tvrtke R. d.o.o. u mapi "Obrisano" u poštanskom sandučiću pronađeni obrisani kontakti kojima se koriste optuženi I. B.₁, njegov brat T. B. i optuženi I. M.. Ukazuje na sadržaj pojedinih zapisa iz dnevnika koji je vodila pravnica tvrtke R. d.o.o., J. M., i to na zapise od 17. siječnja 2008. godine, 5. veljače 2008. godine i 14. veljače 2008. godine. Ističe da je pretragom prostorija tvrtke R. d.o.o. i računala pronađena Odluka Općinskog vijeća Općine S. od 2. veljače 2008. godine o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja ovjerena pečatom Općinskog vijeća Općine S., ali bez potpisa predsjednika Općinskog vijeća, bjanko obrazac ugovora o kupoprodaji zemljišta tvrtke I. d.o.o. i Općine S. koji sadrži sve identične odredbe kao i potpisani ugovor te da su pronađene i tri datoteke pod nazivom "I. – ponuda 5,10 eura", "I. – ponuda 7,10 eura" i "I. – ponuda 10,10 eura", pri čemu da se iz vremena nastanka vidi da su bile pripremljene tri ponude na različite iznose, i to najprije 23. siječnja 2008. godine na iznos od 10,10 eura/m², zatim istoga dana na iznos od 7,10 eura te 25. siječnja 2008. godine na iznos od 5,10 eura.

Navedene okolnosti doista jesu pomalo neobične, no iste, a kako je to pravilno zaključio i valjano obrazložio prvostupanjski sud, predstavljaju samo indicije koje ni svaka za sebe ni u međusobnoj povezanosti nisu dostatne za zaključivanje izvan svake razumne sumnje o postojanju dogovora među optuženicima (stranice 191. do 193. te 196. pobijane presude).

Žalitelj nije u pravu ni kada ističe da prvostupanjski sud bez bilo kakvog logičnog objašnjenja ne prihvaća vjerodostojnim potpuno suglasne iskaze svjedokinja L. H. i B. R. da je ponudu tvrtke I. d.o.o. na natječaj donio i osobno predao optuženi I. B.₁ bez nazočnosti bilo koje osobe, već da potpuno nekritički zaključuje da je ponudu predao zaposlenik tvrtke D. D., kojemu je J. S. navodno predala istu. Pri tome žalitelj inzistira na tome da je osobna predaja

ponude od strane optuženog B. zadnji dan natječaja pred kraj radnog vremena produkt dogovora i provjere činjenice ima li ponuda drugih ponuditelja pa je, kada je optuženi B. bio siguran da nema, predana najniža ponuda, svega deset centi veća od početne cijene.

Prije svega, način predaje ponude tvrtke I. d.o.o. na javni natječaj sam po sebi sasvim sigurno nije dostatan za zaključivanje o postojanju dogovora među optuženicima. Naime, ponudu je mogla predati bilo koja osoba, tako da se optuženi I. B., da je doista postojao dogovor za počinjenje kaznenog djela na način kako se optuženicima to inkriminira optužbom, sasvim sigurno ne bi nepotrebno izlagao riziku da bude otkrivena njegova namjera, već bi predaja ponude bila organizirana tako da ne pobuđuje nikakve sumnje u to. Prema tome, sve da se i prihvate kao istiniti iskazi svjedokinja L. H. i B. R. u tom dijelu - da je ponudu tvrtke I. d.o.o. na natječaj donio i osobno predao optuženi I. B.¹ bez nazočnosti bilo koje osobe – to ne upućuje na zaključak o postojanju dogovora na koji aludira žalitelj. Neovisno o tome, treba navesti da je prvostupanjski sud, reproducirajući iskaz svjedokinje J. S., naveo da je ona iskazala da je ponudu predala D. D. koji ju je onda na putu kući trebao predati u Općinu S. Međutim, ni iz jednog dijela obrazloženja pobijane odluke ne proizlazi, kako to tvrdi žalitelj, zaključak prvostupanjskog suda da je ponudu predao D. D.

Žalitelj nadalje ističe da okolnost da je prije zaključenja ugovora između Općine S. i tvrtke I. d.o.o. neposrednom pogodbom dogovorena kupnja još dodatnih 12992 m² zemljišta u Z. (nakon parcelacije) sasvim jasno ukazuje na kontakte optuženog B. i optuženog R. jer se tu radi o prodaji velike površine zemljišta koja nije bila moguća bez usuglašavanja obje ugovorne strane. Po mišljenju žalitelja, tu se radi o potpunom izigravanju procedure i omogućavanju optuženom R. da bez provedbe natječaja dođe do još veće površine od one u raspisanom natječaju i to po ranije dogovorenoj cijeni.

Međutim, ni istaknuti žalbeni navodi nisu osnovani. Prije svega, ovdje valja imati na umu da je u tijeku natječajnog postupka okončan postupak parcelacije koji je za posljedicu imao da su parcele koje su bile predmetom prodaje na tom natječaju imale veću površinu od one naznačene u natječaju, time da to nije bio samo slučaj s parcelom koja je bila predmetom kupoprodajnog ugovora između Općine S. i tvrtke I. d.o.o., već i s onom koja je bila predmetom kupoprodajnog ugovora između Općine S. i tvrtke H. c. d.o.o. (čija je ponuda prihvaćena na istom tom natječaju) u odnosu na koju tvrtku je postupljeno na jednak način kao i s tvrtkom I. d.o.o., odnosno "višak" površine nakon provedene parcelacije od 1821 m² također je prodan neposrednom pogodbom. Osim toga, a kako je to obrazložio prvostupanjski sud, nakon izvršene parcelacije nije se promijenio identitet parcele koja je bila predmetom prodaje objavljene u javnom natječaju, već su njome točno utvrđene površine parcela koje su bile predmetom natječaja, zbog čega također nije bilo potrebe za provođenjem novog natječaja radi prodaje tih dodatnih 12992 m² zemljišta. Na kraju, među brojnom telefonskom komunikacijom pribavljenom provođenjem posebnih dokaznih radnji ne postoji ama baš nijedan razgovor između optuženika B. i R., zbog čega je potpuno nejasna i tvrdnja žalitelja o kontaktima između tih optuženika.

USKOK u svojoj žalbi nadalje ističe da zaključak prvostupanjskog suda da je kupoprodajni ugovor između Općine S. i tvrtke I. d.o.o., kao i ostale ugovore, sačinjavao odvjetnik D. Z. nema uporišta ni u jednom materijalnom ili personalnom dokazu. Ovo obrazlaže time da je optuženi I. B.¹ u svojoj obrani naveo da je ugovore za prvi natječaj sačinio pokojni pročelnik B. V., dok su svjedokinje L. H. i B. R. navele da B. V. nije

sudjelovao u sačinjavanju ugovora i da ih je sačinio neki odvjetnik pri čemu nisu mogle odrediti o kojoj se osobi radilo i je li se to odnosilo na oba natječaja. Osim toga, da ni iz jednog dokumenta ne proizlazi da bi odvjetnik D. Z. bio angažiran na navedenim pravnim poslovima za Općinu S., a ako bi i bilo tako, onda ga je, po mišljenju žalitelja, mogao angažirati jedino optuženi B., i to na privatnoj osnovi te je sadržaj tog ugovora nastao kao rezultat dogovora optuženika B. i M. s optuženim R. uz pravno uobličenje uz pomoć odvjetnika D. Z.

Prije svega, netočna je tvrdnja iz žalbe USKOK-a da je optuženi I. B.₁ u svojoj obrani naveo da je ugovore za prvi natječaj sačinio pokojni pročelnik B. V. Naime, taj je optuženik naveo da je pokojni pročelnik B. V. sačinio natječaj na koji se javilo trgovačko društvo I. d.o.o., dok je ugovor sačinio odvjetnik D. Z. USKOK pogrešno interpretira i ono što je u svom iskazu navela svjedokinja L. H. Točno je da je ona navela da pročelnik B. V. nije sudjelovao u izradi ugovora. Međutim, također je navela i da zna samo da je ugovore pisao odvjetnik Z. iz O.

Dakle, i iz obrane optuženog I. B.₁ i iz iskaza svjedokinje L. H. proizlazi da je ugovor o kupoprodaji zemljišta između Općine S. i trgovačkog društva I. d.o.o. sačinjavao upravo odvjetnik D. Z. Kada se uzme u obzir i to da je svjedokinja B. R. u svom iskazu navela da je ugovore o prodaji zemljišta u Z. m. g. Općine S. sačinjavao neki odvjetnik, potpuno su neprihvatljive žalbene tvrdnje USKOK-a koji nastoji sugerirati da je i iskazom te svjedokinje isključeno da bi skriptor tog ugovora bio upravo taj odvjetnik. Na kraju krajeva, na pravilnost zaključka prvostupanjskog suda da je kupoprodajni ugovor između Općine S. i trgovačkog društva I. d.o.o. sačinio upravo odvjetnik D. Z. upućuje i sadržaj telefonskog razgovora između optuženog I. B.₁ i odvjetnika D. Z. od 5. siječnja 2010. godine u 13,18,12 sati (koji je iznesen na stranici 57., pasusu 1. pobijane presude te u skraćenom obliku na stranici 195., pasusu 6. pobijane presude).

Konačno, nisu prihvatljive ni žalbene tvrdnje USKOK-a da prvostupanjski sud neosnovano minorizira ulogu optuženog M. u proceduri donošenja odluka u Općini S. i njegovom odnosu s optuženim B., ne nalazeći u njegovim radnjama ni mogućnost pomaganja.

Naime, a kao što je već prethodno navedeno, o pomagačkoj ulozi optuženog M. u izvršenju kaznenog djela optuženog B. ne može se zaključivati na temelju puke okolnosti čestog zajedničkog odlaženja optuženog M. s optuženim B. u Z., u Ministarstvo regionalnog razvoja u kojemu je radila rođakinja optuženog M., koji je na taj način pomagao optuženom B. u lakšem ostvarivanju kontakata u tom Ministarstvu radi ishoda sredstava za razvoj Z. m. g. u Općini S. S druge strane, ni iz jednog izvedenog dokaza, pa tako ni iz sadržaja telefonskih razgovora pribavljenih provođenjem posebnih dokaznih radnji, na koje se poziva USKOK u svojoj žalbi, ne proizlazi postojanje konkretnih radnji kojima bi optuženi M. omogućio ili olakšao kriminalno postupanje od strane optuženog B. Konačno, za zaključak o pomagačkoj ulozi optuženog M. nije dostatna ni činjenica da je on u inkriminirano vrijeme bio član Općinskog poglavarstva, a imajući u vidu način donošenja odluka u tijelima lokalne uprave i samouprave, o čemu je također već prethodno bilo riječi. Ovdje još samo treba dodati/naglasiti da su odluke u vezi Z. m. g. Općine S. stvarno donosila tijela lokalne samouprave, tako da samo stavljanje prijedloga tim tijelima, o kojim prijedlozima su ta tijela prije odlučivanja imala priliku raspravljati (što su i činila, kako to proizlazi iz provedenih

dokaza), samo po sebi ne može predstavljati ni radnju izvršenja kaznenog djela, a kamoli pomaganja drugome u izvršenju njegovog kaznenog djela.

Kako je, dakle, prvostupanjski sud nakon opsežno provedenog dokaznog postupka te svestrane i vrlo iscrpne analize svih dokaza pravilno zaključio da nije dokazano da bi se u radnjama optuženog I. R. ostvarila bitna obilježja kaznenog djela iz čl. 337. st. 4. u svezi s čl. 37. KZ/97., stavljenog mu na teret optužnicom USKOK-a, pravilno je presudio oslobodivši ga optužbe za isto sukladno čl. 453. toč. 3. ZKP/08. Budući da pravilnost i zakonitost takve odluke nije s uspjehom dovedena u pitanje žalbom USKOK-a, tu je žalbu u tom dijelu u cijelosti trebalo odbiti kao neosnovanu.

Slijedom svega izloženoga, na temelju čl. 482., čl. 483. st. 1., čl. 484. st. 1. i 2. i 486. st. 1. ZKP/08., valjalo je odlučiti kao u izreci ove odluke.

Zagreb, 10. ožujka 2020.

Predsjednica vijeća:
Ana Garačić, v.r.